

FASORI HARANGSZÓ

www.fasor.hu

Újfolyam

38. szám

A Budapest Fasori Református Egyházközség Hírmondója

2007. december

Áldott, szép karácsonyt kívánunk olvasóinknak!

Babits Mihály

CSILLAG UTÁN

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarok...

Körülöttem fájás-félés
ködhálója kavarog.

Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot
s megpillantok odakint egy
ígéretes csillagot.

Ó ha most mindent itthagynék,
mennék a csillag után,
mint rég a három királyok
betlehemi éjszakán!

Gépkocsin, vagy teveháton –
olyan mindegy, hogy hogyan!
Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.

Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a vám.

„Aranyat tilos kivinni!”
szólna ott a vámos rám.

„Tömjened meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
méltón dicsőíteni.”

Százszor megállítanának, –
örülnék, ha átcsúszom:

arany nélkül, tömjén nélkül
érnék hozzád, Jézusom!

Jaj és mire odaérnék,
hova a csillag vezet,

te már függnél a kereszten
és a lábad csupa seb,

s ahelyett hogy bölcsőd köré
szórtjak tömjént, aranyat,

megmaradt szegény mirrhámmal
keserűszagú mirrhámmal
kenném véres lábadat.

NAGY ÖRÖM

„Hirdetek nektek nagy örömet, amely az
egész nép öröme lesz: – Üdvözítő született ma
nektek!” (Lk 2,10–11)

Közeledik karácsony! Az elkoptathat-
lan hír 2000 éve bejárja a világot: Jézus meg-
született! – Miért olyan mindennél nagyobb
hír ez, amikor újságok milliói, televízió-, rá-
dióadások tömegei ontják a híreket nap mint
nap? Azért ez a legnagyobb hír, mert megszü-
letett az egyedüli, aki a „nagy örömet” képes
adni bárkinek, bármilyen körülmények kö-
zött is. Az embervilág örömeire vágyik. Rakos-
gatja össze az örömeit, de sohasem áll össze
a „nagy öröm”. Mennyien várják a nagy nye-
reménytől, vagy valami kézzel foghatótól az
életük megoldását.

Azért jött Jézus, mert az emberszív úgy
teremtett, hogy azt csak a mennyei Atya
elégítheti meg. Ha Ő oda beviheti a mennyi
örömet, olyan békességet kap egy ember,
hogy a leghetetlenebb körülmények között
is megelégtett lesz a szíve. Bármennyire pa-
pos beszédnek tűnik ez, átéljük a gyüleke-
zetben – ha nem is naponta –, hogy egy-egy
emberszív az Úrra talál, bűnbocsánatot nyer,
ezzel elhárul minden akadály, amely őt
Istentől elválasztotta, és beárad a szívébe az
Isten minden értelmet felülhaladó, megma-
gyarázhatatlan, de átélhető boldog, áldott bé-
kessége. Ehhez pedig Jézusra van mindnyá-
junknak szüksége. Ő jött, hogy a kereszten
kifizesse a békességünk és üdvösségünk árát.
Ez az esemény nagypénteken végbement.
„Elvégeztetett!” – kiáltotta Jézus, és azóta
immár 2000 éve mindenki egyedül a keresz-
t alatt nyerheti meg a „nagy örömet”. Legyen
az király, koldus, sokat tanult, vagy nagyon
egyszerű ember, semmi másban, sehol másutt
meg nem nyeri, azt az örömet, csak Jézusnál.

Sokszor örülünk újonnan jött testvérekkel, hogy 2007-ben is igaz ez a régi hír, működik. Ha valaki Jézust befogadja, vele együtt ez a „nagy öröm” az övé lesz.

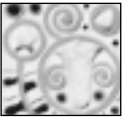
Hogy van hát, hogy a hívők mégis olyan sokszor nem úgy néznek ki, mint akik nagy örömet hordoznak? Elég szegyen ez ránk nézve! Pedig nekünk megvan a lehetőségünk rá. De hiába vezetik be az áramot a házunkba, ha a készüléket nem kapcsoljuk be a konnektorba, nem működik. Jézus a tanítványait így figyelmezteti: „*Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlőlövesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudok cselekedni.*” (Ján 15,5) Azaz ha Közé és közénk áll az engedetlenségünk, a hitetlenségünk, az elszakadásunk, akkor megszakad a kapcsolat, és oda a hívő ember öröme. Ha újra visszatérünk Hozzá, megvalljuk, megbánjuk az engedetlenségünket, megbocsátja, elveszi a szívünkéből, és felfakad újra a „nagy öröm”.

Aki már Jézussal jár, tudja, hogy az újra teljes engedelmességre kész, nyílt szívben felfakad az öröm forrása. Mégis megtúrt bűneink, könnyen vett engedetlenségeink, Ige-ellenes életvitelünk sokszor éveket elvesz úgy, hogy felemás, lehangolt, névleges hívőként járunk.

Legyen 2007 karácsonya mindnyájunk számára a „nagy öröm” megtalálásának, vagy újra megtalálásának ideje. Megszületett az Üdvözítő! Egyedül Ő teheti ezen a világon, de Ő megteheti, hogy bárki, bárhol, bármilyen körülmények között is hozdzhassa a szívében ezt a nagy örömet. „*Mert úgy szeretete Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete (és örök öröme) legyen!*” (Ján 3,16)

Ilyen „nagy örömes” karácsonyt és új esztendőt kívánok minden kedves Testvéremnek szeretettel:

Végh Tamás lelkipásztor

Gyülekezetvezetői levél **Kedves Testvéreink!**

Eseménydús évet zárunk, most csak néhány jellemzőjét érintjük a gyülekezet életének. Úgy tervezzük, hogy a 2007. évről 2008. január 13-án, vasárnap, az istentisztelet keretén belül beszámolunk.

Ami most a legnagyobb izgalomban tart bennünket, az a Julianna iskola jövője, egybekapcsolva egy református óvoda indításával. Hat évfolyamos iskolánkat 8 évfolyamossá kell alakítanunk, különben betagolnak egy másik iskola alá, vagy megszüntetik az itteni oktatást. El is döntöttük, hogy mindent megteszünk a jövő évi 7. osztály indításáért. Kész az új pedagógiai program, folytatjuk a tárgya-

lásokat, s ha 15 hetedik osztályos gyermek lesz, mehet a folytatás. Így nagy felelősség van a jelenleg 19 hatodikos gyermek szüleinek, hogy ne vigyék el a gyermeküket másik iskolába. Azt is el tudjuk képzelni, hogy jelenleg nem hozzánk járó hatodik osztályos gyermekemet a szülei hetedikben hozzánk íratnak be, és nyolcadik után innen biztos tovább mehet református gimnáziumba.

Nagy hír a kisgyermekes családoknak, hogy az évekkel ezelőtt már majdnem megvalósult Fasori Csipkebokor Óvoda 2008. szeptemberi beindulására jó reménységünk van. Folyik az egyeztetés a VII. kerület pol- ➤

gármesterével és önkormányzatával, lehet hogy még ennek az évnak a végéig megkötött szerződésről adhatunk hírt. Akkor az óvodás korú – Istennek hála, egyre szaporodó – gyermeksereg számára is lesz gyülekezeti óvoda, saját körünkből beállított óvónőkkel, dadusokkal. Imádkozunk ezért a lehetőségért. És addig is, amíg majd biztosan mondhatjuk az óvoda indulását, lehet jelezni az igényt a lelkési hivatalban, hogy ide szeretnék hozni a kisgyermeküket. Felekezetre, világnézetre való tekintet nélkül minden gyermeket felvevünk, akinek szülei elfogadják óvodánk oktatási, nevelési programját. Így szólhatunk olyan családoknak is, akik nem élnek gyülekezetközelségben, de szeretnék gyermeküket családiás, lelki légkörben nevelni. Iskolánkra, óvodánkra adományt is adhatunk. A fásori egyházközség Szabó Imre Alapítványa minden forintját ezekre az intézményekre fordítjuk, és aki kéri, annak adóbevallásához igazolást is tudunk adni. Csekket kérhetünk a lelkési hivatalban.

Ha megvalósul az óvoda indulása, abban Istennek feleletét, gondoskodását látjuk. Mert évek során számos fiatal házaspár jutott élő hitre gyülekezetünkben. Néhány év hitben járás után azt látjuk, hogy a hívó házaspároknál megszületik a harmadik, negyedik, sőt az ötödik gyermek. A közszájon forgó népi mondás azt tartja: „Ahova Isten báránykát ad, oda legelőt is ad.” – A Bibliában ezt így olvassuk: „*Az Úr az én pásztorem, nem szűkölködöm*” (Zsolt 23,1). Így éljük át sorozatban, hogy nem a mi terveink és ütemezésünk szerint, hanem Isten elképzelése és ütemezése szerint megkapjuk a soron következő ajándékokat. Áldott legyen az Ő neve mindenért!

Az elmúlt évben körülbelül 200 testvérünk végzett folyamatos szolgálatot a gyülekezet életében. A gyermekmegőrző szolgálatról a körzetgazdák látogatásáig, a tábort

munkáktól a különböző csoportokban végzett szolgálatokig felsorolhatatlan sokágúvá érlelődött a gyülekezet fája. Megköszönjük mindenkinek az alkalmi vagy rendszeres szolgálatot. Megköszönjük az adományokat is, úgy a perselybe tetteket, mint a lelkési hivatalba behozottakat. Többen kérdezik, mennyi most a megállapított egyházfenntartói járuléka. Erre mi nem állapítottunk meg összeget, mert mindenki maga tudja lehetőségeit és hite döntését. Református zsinatunk évekkal ezelőtt azt a javaslatot tette, hogy országosan hirdessük meg, hogy református egyháztag egyházfenntartói járuléknak jövedelme egy százalékát fizesse be a gyülekezet pénztárába. Tudjuk, hogy ez messze van a bibliai tizedtől, de azt is tudjuk, hogy jövedelmünkből vagy nyugdíjünkből még családtagokat, más rászorulókat, missziói ügyeket is segítünk, meg a perselybe is adakozunk. Azt is tudjuk, milyen nagy teherként jelentenek a kormányzat intézkedései – különösen a kis jövedelmű és nyugdíjas testvéreink számára, családok számára, akiket inkább nekünk kell(ene) támogatnunk. Nehezedő időkben is csodálatosan világít az Ige bizonyossága: „*Gyermek voltam, meg is öregedtem, de nem láttam, hogy elhagyatottá lett az igaz, sem azt, hogy gyermeke koldussá vált.*” (Zsolt 37, 25)

2008-ban szeretnénk folytatni a hétközi csoportok alkalmait minden korosztály számára. Bővítjük is a lehetőségeket (lásd az 5. oldalon). Hordozzuk imádságban a gyülekezeti nagy Család életét! Áldott karácsonyt és boldog új évet kívánunk minden kedves testvérünknek – a keresztyéni köszöntéssel: B.U.É.K.! – Bízad Újra Életed Krisztusra!

Szeretettel a gyülekezet presbitériuma nevében, 2007 karácsonyán.

Dr. Szabó Mihály
főgondnok

Végh Tamás
lelkipásztor

Változások a hétközi alkalmak rendjében

A presbitérium néhány változást látott szükségesnek bevezetni 2008. január 1-jétől a hétközi alkalmak rendjében, mert a jelenlegi rendszer nem ad teret két olyan fontos gyülekezeti alkalomnak, amely elengedhetetlenül szükséges gyülekezetünk lelki épüléséhez.

Az egyik alkalom a gyülekezeti imaközösség gyakorlása. Többen elmondhatják közülünk, hogy vették már annak áldásait, hogy a sok „tennivalót” megelőzően, vagy talán azok (egy része) helyett leültek Igét olvasni, imádkozni, beszélgetni, figyelni az Úrra, hála adni, bűnt vallani, bocsánatot kérni és elfogadni, csendességre jutni, küldhetővé válni. Szeretnénk mindezt gyülekezeti közösségben gyakorolni. Jézus is erre hív bennünket: „*És monda nekik: Mit alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek.*” (Luk 22,46); vagy ahogyan Pál apostol int bennünket: „*Végezetre imádkozzatok értünk atyámfiai, hogy az Úrnak beszéde terjedjen és dicsőíttessék, a miként ti köztetek is.*” (2Thess 3,1)

Hívunk tehát erre az alkalomra minden gyülekezeti tagot, akinek a szíve Isten iránti hálaadásra, könyörgésre, az Ő nevének magasztalására indított.

• A *gyülekezeti imaközösség* időpontja: minden hónap 3. csütörtökjén, este 18 óra.

A másik alkalom a gyülekezeti szolgálati csoportvezetők rendszeres találkozója, megbeszélése, imaközössége. Ezt korábban szombat reggelre-délelőttre próbáltuk szervezni, de nem tudott tartós gyakorlattá válni gyülekezeti rendünkben. A sokféle gyülekezeti szolgálatban szeretnénk – az Úr dicsőségére – együttműködni, egymáshoz közelebb kerülni, egymást feladataiban segíteni, de ehhez csak Ige- és imaközösségben juthatunk

el, amit már követhetnek a feladatok megbeszélései. Hiszem, hogy ebben a sorrendben lehetségesek az Istennek tetsző megbeszélések, feladatmeghatározások, az elvégzettek-ről a hálaadások. Hiszen „*azonképen sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai vagyunk*” (Róm 12,5); „*És akár szenved egy tag, veled együtt szenvednek a tagok mind; akár tisztességgel illetetik egy tag, veled együtt örülnek a tagok mind.*” (1Kor 12,26)

• A *gyülekezeti szolgálati csoportvezetők találkozójának* időpontja: minden hónap 4. csütörtökjén, este 18 óra.

Hasznosnak látjuk az elmúlt években confirmált felnőttek rendszeres találkozóinak megszervezését, hogy a tanfolyam elvégzése után ne szóródjanak szét, hanem kapcsolódjanak be a fasori gyülekezeti életbe, és hitben növekedő gyülekezeti tagokká váljanak.

• A *confirmált felnőttek találkozójának* időpontja: minden hónap 1. csütörtökjén, este 18 óra.

• Továbbra is szerda este van a *bibliai közösségi óra*, 18 órakor.

• Az eddig csütörtök este 18 órakor tartott *istentisztelet* új időpontja: csütörtök délután 15 óra.

• Jelentős előrelépésnek látjuk, hogy 2007 november elején ismét beindíthattuk a gyülekezeti *női kört*. Ennek alkalmai 2008-ban minden hónap 2. szombatja, 16 óra.

• Az *anyakör* alkalmai minden hónap 4. szombatján, 16 órakor kezdődnek.

Nyáron (június-augusztus) a női kör és az anyakör alkalmai szünetelnek.

**Lux Ferenc
missziói gondnok**

Újra női körben

Időről időre előfordul, hogy férjem fölére gyógyult mobiltelefonnal szélteben hosszában sétálgat, amúgy elég szűkre szabott lakásunkban. Megtanultam, hogy ilyenkor komoly, a gyülekezeti életet érintő egyeztetéseket, lelki beszélgetéseket folytat. Nem egy ilyen hosszan tartó, járkálással kísért megbeszélésre került sor, amíg végül egy augusztusi délutánon leülhettünk a Tolnay házaspárral, majd a Végh házaspárral, hogy a „női kör” novemberi indulásának első konkrét lépéseit előkészítsük, és ezért együtt imádkozzunk.

Lánykori nevén „asszonykör” formájában tartottunk alkalmakat éveken át, még az elmúlt században minden hónap második vasárnap délutánján, a torony alatt. Az asszonykör lelki vezetője Végh Tamásné Julika volt. Mindannyian, akik résztvevői lehettünk e bensőséges beszélgetéseknek, szívesen emlékszünk vissza a meleg testvéri légkörre.

Az alkalmak az utóbbi néhány évben szüneteltek, de eljött az ideje a megelevenedésnek. Számomra az új kezdetet az első faszori női csendes nap jelentette 2006 októberében. Többünk szívében ébredt fel egy időben a vágy a lányok és asszonyok közös, ismerkedős, beszélgetős alkalmának rendszeres megszervezése iránt. Tolnay Márti is saját tapasztalatai alapján kezdeményezte az új csoport szerveződését, visszaemlékezve az idősebb asszonyoktól még a pasaréti asszonykörben kapott lelki ajándékokra.

Az előkészületek fontos lépése volt a csoportbeszélgetések vezetésére alkalmas testvérek felkérése. A gondolatot a személyes megszólítás, majd az Isten vezetésére nyitott szívvel történő, egyedi mérlegelés követte. Nem voltam egyedül azzal a kérdéssel, vajon alkalmas vagyok-e én a vezetésre, lelki problémák meglátására, Isten szerinti válaszok

megfogalmazására. Volt bennem némi vonakodás, de júliusban az Úr egy csendes napon az ott hangzó éneksorral: – „Munkára fel! Elgyáva kétség, hitvány félelem! Szolgálhat itt bármely erőtelen. A legkisebb is legnagyobb lehet, Az Úr veled.”, és a 100. zsoldár szavain keresztül, „*Szolgáljatok az Úrnak örömmel, vigadozva járuljatok színe elé!*” – megerősített arra, hogy vállaljam a szolgálatot. Szeptember közepén került sor lelkesítő támogatással a hét csoportvezető első megbeszélésére. A közelgő női csendes nappal kapcsolatos gondolatainkat is megosztottuk egymással, és most már mint egy kis szolgáló közösség, együtt vihetjük az Úr elé hálaadásunkat az eddigi vezetésért.

Öröm volt látni a nagy érdeklődést, mert a csendes nap és az első szombat délutáni alkalom is olyan fontos kérdésekkel foglalkozott, mint a megtérés, a szolgálat – melynek jelentős része hárul a nőkre a gyülekezetben –, és Isten vezetése, mely földi életünk végéig kérdés marad. Személyes tapasztalatom, hogy a csoportos beszélgetések közelebb visznek bennünket egymáshoz, miközben kérdéseinket, örömteli vagy próbákat jelentő megtapasztalásainkat osztjuk meg egymással.

A visszajelzések alapján mondhatom, hogy a fiatalabb korosztály szívesen gyakorolja a közösséget az idősebb testvérekkel. Szeretnék bátorítani is mindenkit, hogy ne tartson attól, hogy nincs közös témája a 20 évesnek a 70 évessel. Hiszem, hogy a folytatásban is törekedni fogunk arra, amiről Pál így ír a Tituszhoz szóló levélben: „...*az idős asszonyok is szentekhez illően viselkedjenek; ...Tanítsanak a jóra; neveljék józanságra a fiatal asszonyokat, hogy ezek is szeressék a férjüket és gyermekeiket, és józanok, tiszták, háziasak, jók, férjük iránt engedelmesek legyenek, nehogy miattuk érje gyalázat Isten igéjét.*” (Tit 2,3–5)

Lux Éva

Csiha Kálmán evangélicációs sorozata

UTOLSÓ ÜZENET

2011-ig tele volt a naptára, a Kárpát-medence különböző gyülekezeteibe hívták, hogy Krisztus evangéliumát hirdesse. Sok magyar erkölcsi példaképe, Csiha Kálmán, Erdély volt református püspöke halála előtt néhány héttel még gyülekezetünkben tartott evangélicációs sorozatot, úgy tűnt, ereje teljében.

– Honvesztés vagy honfoglalás – provokáló címet választott evangélicációs sorozatának. Ennyire nagy a baj?

– Borotvaélen táncol Magyarország, ha nem is akar a kérdéssel szembenézni. Mi lesz a sorsa, honvesztés vagy új honfoglalás. A magyarság ezeregyszáz évvel ezelőtt letelepedett a Kárpát-medencében, és aztán a történelem során, bár újra és újra talpra állt, honvesztések sorozata következett. A tatárjárás, Mohács, Trianon.

– Elvileg az ötvenéves diktatúra után most a talpraállás korszakát éljük.

– Mégis most jött el a legnagyobb honvesztés ideje. Korábban elbuktunk csatákat, elvettek területeket, most azonban a magyarság a lelkét veszítette el. Ez a legveszélyesebb támadás. És természetesen megvannak a gyakorlati következményei. Tudjuk, hogy 1956 óta hatmillió művi abortuszt végeztek Magyarországon, és ez már nem is a legfrissebb adat. 1526-ban nem halt meg hatmillió magyar, Trianonnal pedig nem csatoltak ennyi magyart más országokhoz. De mivel a magyar ember elveszítette a lelkét, a „honvesztésről” gondoskodtak az édesanyák. Ahelyett, hogy Magyarország erős, tizenötmilliós közép-európai állam lenne, a polgárai gyenge, beteg, előregedő társadalomban élnek. Az újabb súlyos honvesztés a 2004. december 5-i

népszavazáskor következett be, amikor az anyaország magyarjai megtagadták a testvéreiket. Lélekben elveszítették őket.

– Az idő sem gyógyította a december 5-i sebet?

– Gyógyította, de még vérzik. Sokat segítenek a magyarországi református testvérgyülekezetek. Amit a sátán szétdobált, Krisztus újraépíti. Jól látható, hogy az ördög munkálkodik, amikor egy nem gondolkozó nemzet tragikus önpusztítása zajlik.

– Egyik igehirdetésében a tékozló fiú példáját hozta. Azt mondta, a mélypont az, amikor a fiú a disznók után hagyott moslékot is szívesen megenné, de már azt sem kap.

– A magyarság még nem érte el a mélypontot... Bízunk benne, hogy előbb ébred fel és tér haza, mint a tékozló fiú.

– Vajon miért ez a tékozlás?

– Felnőtt egy nemzedék félelemben és tudatlanságban, amelynek nem tanították meg az iskolákban, hogy a határon túl a testvéreik élnek. A szülők pedig féltek elmondani a gyermekeiknek a múltat. A mai felnőttek többsége gyökértelen, nincs történelmi öntu-

data, nemzeti felelőssége. Ezért terelgetni lehet őket, mint egy csordát. Az ezredfordulón megindult egyfajta nemzetnevelés, ám a mai tendencia ismét az, hogy „tömegembereket” neveljenek a magyarokból. Az iskoláknak, a felekezeti oktatásnak óriási jelentősége van. A templomba az jön el, aki akar. Az iskolából nem lehet kimaradni. Ez óriási lehetőség a lelkek ébresztésére. Amilyen az iskola, olyan a nemzet.

– Ha a magyarországi templomos nép elmegy a december 5-i népszavazásra, és igennel voksol, más lett volna az eredmény. De nem tette. A vallásos emberek hogyan kerülhettek a lélekvesztés útjára?

– Egyrészt megtévesztették őket, másrészt a templomosok közül is sokan vannak, akik vallásosnak mondják, gondolják magukat, de nem követik Jézus Krisztust.

– Mi ennek a közönynek az oka? Az egyház sem ad megfelelő fogódzót?

– Talán másként kellene dolgozni, evan-

gelizálni. De meggyőződésem, hogy a nemzetet egyedül az egyház tudja megmenteni. Csak Jézus Krisztus evangéliuma állíthat talpra, adhat hitet, hűséget, becsületet, szeretetet. Ha nem ébred fel a magyarság, végleges honvesztés lehet a sorsa. Most úgy vagyunk, mint a bibliai példázatban az az ember, aki elindult Jeruzsálemből, a „békesség városából” Jerikóba, az „illatos városba”, de rablók

MERJÜNK SASOK LENNI!

Egy erdész fia talált két sastoajt a hegyekben. Hazavitte, betette őket a kotlós alá. Az egyik összetörött, a másik megmaradt, kikelt belőle a sasfióka. Ott nevelkedett a tyúkok között a szemétdombon. Ott kapirgált, s megtanulta, hogy ő is tyúk. Aztán jött arra egy vendég, és mondta az erdésznek, hogy lám, van itt egy sas az udvarodon! Ó, nem, mondta a gazda, az már régen nem sas! Már régen elfelejtette, hogy sas! Az csak tyúk, most is a gilisztákat szedi. Nem hiszem, mondta a vendég, felvitte a háztetőre a sast, és biztatta, hogy repüljön el. Fel is repült, de amikor két-három szárnycsapás után meglátta a szemétdombot, rászállt, visszatért a tyúkok közé. Látod, ez már rég elfelejtette, hogy sas – mondta az erdész. De a vendég erősködött, felvitte a sast egy magasabb dombra, és onnan próbálta reptetni. Most messzebbre szállt a madár, de végül éles szemével újra észrevette a szemétdombot, a gilisztákat, s megint a tyúkok mellett kötött ki. Akkor az ember harmadszor is megfogta a sast, hajnalban felvitte a magas hegyek közé, a sziklacsúcsra, amit beragyogott a napfény, és magyarázta neki, hogy ő sas, hogy arra teremtette az Úr, hogy bátran repüljön! Felreppent a sas, a Nap sugarai hirtelen belevilágítottak a szemébe, széles szárnyra kapott, és eltűnt az egek felé.

Kedves Testvérek! Minket sasnak teremtett az Úristen! De régóta szemétdombon, kövér giliszták után kapargáló tyúkká lett nemzetünk – figyelmeztetett Csiha Kálmán. – Az őseink is sasok voltak, és Isten üzenetét hordozzák. Új honfoglalás akkor lesz, ha merünk sasok lenni, és a magyarság vállalja önmagát.

„...akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok...” (Ézs 40,31)

kezébe esett, akik megverték. És most ott fekszik kirabolva, félholtan az úton. Vajon ránk talál az irgalmas szamaritánus? Megkönyörül rajtunk az Isten?

– **Hogyan lehetne hatékonyabban hirdetni az evangéliumot?**

– A misszióra és az oktatásra kellene fektetni a hangsúlyt. A Magyarországi Református Egyház hivatalosan csak az „adófizetőit” tartja nyilván, és őket tekinti a tagjának. Pedig Krisztus gyülekezetébe nemcsak az egyházfenntartói járulékot fizetők, hanem mások, például a gyermekek is beletartoznak. Erdélyben akit megkeresztelnek, a református egyház tagjává válik, és ebben a tudatban, közegben nevelkedhet. A népszámláláskor Magyarországon egymillióan vallották magukat reformátusnak olyanok, akik nincsenek benne az egyház nyilvántartásában.

– **Fel kellene kutatni, keresni őket?**

– A lelkipásztoroknak családokat kellene látogatni, az egyháznak pedig jó lenne határozottabban kiállni bizonyos kérdésekben. Például az abortusz elítélésében. Nem a társadalom szekere után kell szaladni, hogy felvegyen a saroglyába, hanem a társadalom előtt kell menni. Ki kell mondani, hogy az abortusz a lelkiismeretünk és a hitünk szerint gyilkosság. És vállalni ennek következményeit. A gályarabok is vállalták a sorsukat.

– **Ahogy ön is, hiszen 1957-ben koncepció per áldozata lett. Miért ítélték el?**

– Eredetileg Márton Áron lett volna a fő vádlott, és ferences szerzetesek, aztán mégsem merték belekeverni a katolikus püspököt. Látogatóba jött hozzám egy barátom, aki előttem Márton Áronnal is járt. Valószínűleg lehallgatták őket, a barátomat pedig követte a Securitate. Amikor tőlem elment, nálam kopogtattak, és azt kérték, írjak le mindent, amiről beszélgettünk. Ezt megtagadtam, és két hónap múltán letartóztattak. Tíz évet kap-

ÁPRILY LAJOS

Két virág

Túl a pallón szőke part volt,

szőke parton barka-ág.

Barka-szagra cserje-ölből

felgyjelt a hóvirág.

Szóltam hozzá: part virága,

lepke álma, szűz talány,

hazaviszlek hervadozni

kedvesemnek asztalán.

Sok-sok év mult. Vízhez értem.

Barna parton sás susog.

Parti ködben hajladoznak

alvilági nádasok.

Fuvalomra írisz ingott

nád között a part során –

barna szirmú sors-virága,

asphodelos, ily korán?

Kedvesem kért: „Hozz virágot.”

Hullám cseng a part falán:

Asphodelos hogy fog állni

kedvesednek asztalán?

Parti ködben lelkek álltak,

árva lelkek, annyian –

Visszanéztem: messze ággal,

barka-ággal, hóvirággal

most indult a kisfiam.

tam, mert szövetkeztem a rendszer ellen. Hat és fél év után szabadultam, akkor ismerhettem meg a kislányomat... A marosvásárhelyi börtönudvarról viszont látszott a Gecse utcai templom tornya, ahol később húsz évet szolgáltam.

– **Megjárta Kolozsvár, Szamosújvár, Jilava börtöneit is, a Duna-delta munkatáborait. Csoda, hogy túlélte.**

– Sosem az életben maradás volt a legfontosabb kérdés. A börtönfalak között érti meg az ember Luthert, amikor azt mondta: „Itt állok, másként nem tehetek”. Hiszem, hogy az Úr kijelöli az utunkat, így békesség-

MI VAN A FAZÉKBAN?

„Amikor Elizeus visszatért Gilgálba, éhínség volt az országban. A prófétatanítványok ott ültek előtte, ő pedig így szólt a szolgálójához: *Tedd föl a nagy fazekat, és főzz valami főzeléket a prófétatanítványoknak! Egyikük kiment a mezőre, hogy valamilyen zöldségfélét szedjen. Talált is a mezőn egy indás növényt, és teleszedte a ruháját vadtkövel. Hazaérve belevagdalta a fazékba főzeléknek, mert nem tudták, mi az. Azután kimerítették a férfiaknak, hogy egyenek; de amikor enni kezdtek a főzelékből, így kiáltottak föl: Halál van a fazékban, Isten embere! És nem tudták megenni. Akkor ő ezt mondta: Hozzatok lisztet! Beledobta azt a fazékba, és így szólt: Merítsd ki a népnek, hadd egyenek! Akkor már nem volt semmi rossz a fazékban.*” (2Kor 4,38–41)

Csiha Kálmán az ószövetségi történet alapján arra hívta fel a figyelmet, hogy kinek-kinek érdemes elgondolkodnia, mi van a „fazékában”? Halál vagy élet? Mi van a családi „fazékunkban”? A munkahelyiben? És mi a magyar nemzetében? Mit rakunk bele a „fazekainkba” a világ szennyéből? Felismerjük-e, hogy halál van a fazékban? És teszünk-e bele elég „lisztet” – hallgatjuk-e és megtartjuk-e Isten Igéit –, hogy győzhessünk a halál felett, hogy semmi rossz ne maradjon életünk „fazékában”?

gel viselhetjük a sorsunkat. Ezt éreztem akkor is, amikor 1990-ben püspökké választottak.

– **Amikor a börtöncellában ült, hogyan gondolt a jövőre?**

A JORDÁNON TÚL

Egy csodálatos honfoglalásról olvashatunk az Ószövetségben, amikor Isten azt mondja Józsuének: „*Most azért indulj, kelj át a Jordánon, te és ez az egész nép arra a földre, amelyet én adok Izrael fiainak. Nektek adok minden helyet, ahová léptek... Légy erős és bátor, mert te teszed ezt a népet annak az országnak az örökösévé, amelyről megesküdtem atyáinknak, hogy nekik adom.*” Nekünk is újra hont kell foglalnunk – lelki értelemben. A Jordánon innen, itt van egy elvesztett Magyarország, a Jordánon túl, ott van egy megnyert Magyarország, a Jordánon innen, itt van a hazugság, a Jordánon túl az igazság. A Jordánon innen, itt van egy kettészakadt ország, a Jordánon túl testvérek közösségében lehetsz! A Jordánon innen, itt van egy előregedő, borúlátó magyarság, a Jordánon túl egy gyerekkacajtól hangos, szaporodó, vidám, büszke nemzet. A Jordánon innen, itt van a halál, a Jordánon túl az élet vár. Egy új, csodálatos honfoglaláshoz „át kell mennünk a Jordánon”, a túlsó partra!

– Reménységgel. Hiszen tudtam, Isten – Ézsaiás próféta szavaival – egy lehetével össze tudja törni a gonoszt. Hát nem így történt? Véres háborúk nélkül véget vetett az ateista világrendszernek. Az utólag szomorúsággal tölt el, hogy amíg Magyarország a rendszerváltáskor katalizátor tudott lenni a politikai változásokban, addig Európa lelki ébredésében – úgy tűnik – nem képes szerepet játszani.

– **Miként lehetne a lelki ébredést elősegíteni?**

– Hűséges lelkipásztorokkal, igaz presbiterekkel, és nem hallgató hívőkkel. Nem szabad hallgatni. Ezért járom még mindig nyugdíjasként is a gyülekezeteket a Kárpát-medencében, tartok szívesen evangelizációs sorozatokat. A Fasorba Szabadkáról, majd Berekfürdőről érkeztem, innen Kolozsvárra utazom, és boldog vagyok, mert a naptáram 2011-ig betelt – ha megtart addig az Isten.

Devich Márton

(Az interjú eredetileg a Heti Válaszban jelent meg)

Csiha Kálmánt november 10-én délután kísérték utolsó útjára a marosvásárhelyi református temetőben.

Egyházmegyei ifjúsági találkozók

LÁTHATÓVÁ LESZ A LÁTHATATLAN

A Fásorban megrendezett egyházmegyei ifjúsági találkozó nem 2007. november 18-án délután 3-kor kezdődött. Nem is néhány héttel korábban, amikor elkezdett körvonalazódni a program, és a hozzá kapcsolódó feladatok sora. De még csak nem is néhány hónappal előtte, amikor az egyházmegyei ifjúsági előadója felvetette, lehetne a Fásorban a következő találkozó. Nagyjából két éve kezdődött. Akkor Kőbányán szerveztek hasonló találkozót, ahol a fásori picifisek megfogalmazták, „de jó lenne egyszerű nálunk is rendezni ilyet!”

Miért? Mert egy ilyen alkalmon megismerkedhetünk más hívő fiatalokkal, együtt hallgathatjuk az Igét, beszélgethetünk, gondolkodhatunk róla, játszhatunk, énekelhetünk – jól érezhetjük magunkat más gyülekezetek ifjúságával együtt.

2007. november 18-án délután háromkor csak a program kezdődött. A „recepción” mindenki kapott egy matricát a nevével, majd elfoglalhatta helyét a Julianna iskola tornatermében. (Sajnos volt üres hely bőven...) Ezután felcsendült a Nyitány, majd kezdődött a színelőadás: két lelkes picifis jelenetet adott elő arról, hogy tehet az ember sok hasznos dolgot, érhet el sikereket, ismerhet fontos embereket, de ha erre rámennek személyes kapcsolatai, ha nem tud gondot viselni a rábízottokról, akkor mindez nem ér semmit.

Kapcsolatainkról beszélt az egész alkalom. A kezdő áhítat is arról szólt az 1János 4 alapján, hogyan tudjuk a legfontosabb kapcsolatot, a Krisztussal való élő közösséget, az Ő láthatatlan szeretetét megélni, láthatóvá tenni kapcsolatainkban. A játékok azokat a

motívumokat, szempontokat mintázták, amik kapcsolatainkban, közösségeinkben fontosak lehetnek.

Figyeljünk oda egymásra: kipróbálhatunk, képesek vagyunk-e leolvasni bajba jutott társunk néma ajkairól a kétségbeesését jelző maracuya vagy Alfa Romeo szavakat.

Ha valami közérdekű információval rendelkezünk, adjuk tovább pontosan: el ne sikkadjon egyik szájától a másik fülig az elstogott „Dadogó dakota datolyásban dagonyáz” mondat.

Hordozzuk egymás terheit: vajon hatvan ember le tud-e úgy ülni egymás ölébe, hogy mindenki támaszkodhat valakire?

Fotó: D. M. (Rodin Múzeum, Párizs)

Ezek után a közös munkát gyakorolhatták a csapatok – kis térkép alapján tájékozódva kellett a templom területén különböző feladatokat megoldani, amik segíthették gyülekezetünk jobb megismerését. Olyan alapvető információknak kerülhettek birtokába, hogy hogy hívták hollandul a Városligeti fasort a két világháború között, hogy az Assicurazione Generali Biztosító Társaság hány koronával támogatta a templom felépülését, hogy a karzat mely pontjáról látható legtisztábban a mezőkölpényi református templom, hogy kik voltak 1963-ban és 1999-ben is tagjai presbitériumunknak, vagy hogy hány lábfej látható Munkácsy Krisztus Pilátus előtt című festményén.

Sajnos csak rövid idő maradt a dínomdánomra, amit szorgos kezek sok munkával

készítettek elő nekünk. Hat óraker kezdődött a záró alkalom, az ifjúsági istentisztelet, ahol hosszú idő után újra Somogyi Péter lelkipásztor igehirdetését hallgathattuk, aki utánozhatatlan humorával, a Biblia üzenetét hűségesen tolmácsolva beszélt a társkapcsolat örömeiről és nehézségeiről.

Bár az egyházmegye gyülekezeteiből több résztvevőre számítottunk, nagy öröm volt látni, hogy a fasori ifjúság milyen nagy számban képviseltette magát, és milyen aktívan szolgált! Köszönjük presbitereinknek, gyülekezeti asszonytestvéreinknek, ifjainknak és mindazoknak szolgálatát, akik áldozatos munkájukkal segítségünkre voltak! Hála Istennek ezért a tartalmas és gazdag délutánért!

Hajdú Dorka

Páratlan páros kör!

Szeretettel várja soraiba a fiatal és idősebb párokat a fasori páros kör csapata. Lassan kinövi a gyülekezeti termet, pedig a fotó készítő is sokan hiányoztak.

A LEGUTÓBBI HARANGSZÓ ÓTA TÖRTÉNT

- **Szeptember 2.:** gyülekezeti tanévnyitó istentisztelet
- **Szeptember 2.:** a zenés áhítaton Méhes Balázs orgonált – Igével szolgált Pataki András Dávid lelkipásztor
- **Szeptember 3.:** juliannás csendes nap Tahiban, Isten Táborában
- **Szeptember 10.:** templomunkban zajlott a Károli Gáspár egyetem tanévnyitója
- **Szeptember 15.:** táborzáró hálaadó nap Tahiban, Isten Táborában
- **Szeptember 16.:** a Kulturális Örökség Napján megnyitottuk templomunkat
- **Szeptember 16.:** az ifjúsági istentiszteleten Márkus Gábor lelkipásztor szolgált. Téma: „Én és a rá(m)szorulók”
- **Szeptember 22.:** a Zeneakadémia hallgatóinak orgonahangversenye – Igével szolgált Pataki András Dávid lelkipásztor
- **Szeptember 29.:** női csendes nap volt gyülekezetünkben
- **Október 6.:** a gyülekezet családjainak kirándulása a hűvösvölgyi Nagyrétre
- **Október 7-től 12-ig:** evangélizációs hetünkön dr. Csiha Kálmán hirdette az örömmüzenetet, a gyermekek között Pál Beáta, Lazsádi Ákos és Szélné Sebor Lilla szolgált
- **Október 7.:** zenés áhítat volt a Klucsik család szolgálatával
- **Október 20.:** zenés áhítaton a Pasaréti Palló Imre énekkar szolgált – Igét hirdetett Földvári Tibor lelkipásztor
- **Október 21.:** az ifjúsági istentiszteleten Csere Gábor szolgált. Téma: Én és a nemzetem
- **Október 27.:** a Julianna iskola ünnepi, reformációi istentisztelete
- **Október 29-től 31-ig:** gyülekezeti missziós napközit tartottunk az őszi szünetben
- **Október 29-től 31-ig:** közös protestáns reformációi esték
- **Október 31.:** ünnepi istentisztelet volt a reformáció napján
- **November 4.:** zenés áhítaton a Soli Deo Glória énekkar és a Psalterium Hungaricum vegyeskar énekelt – Végh Tamás szolgált Igével
- **November 11.:** örök élet vasárnapja
- **November 11.:** Lőrinczi Hunor és felesége, Végh Teodóra számoltak be Japán útjukról
- **November 18.:** a Julianna iskolával közösen családi istentiszteletet tartottunk
- **November 18.:** egyházmegyei Ifjúsági találkozót tartottak fiataljaink
- **November 18.:** az ifjúsági istentiszteleten Somogyi Péter lelkipásztor hirdette az Igét Én és a társam címmel
- **November 26.:** a fasori informatikus csapat számolt be szolgálatáról
- **November 29.:** a Kodály-jubileum alkalmából a Muzsikás együttes rendhagyó énekórát tartott a Julianna iskolában
- **November 30-tól december 1-jéig:** presbiteri hétvége volt Vámosmikolán
- **December 2.:** zenés áhítaton az Erkel Ferenc vegyeskar énekelt, vezényelt Cseri Zsófia – Végh Tamás szolgált Igével
- **December 15.:** karácsonyi kézműves gyermekdelutánt tartottunk
- **December 16.:** az ifjúsági istentiszteleten Bruckner László szolgált Én és a fiatalabbak címmel

OLVASNI JÓ!

Új helyen az iratterjesztés

Olvasni jó! Amióta – még első osztályos korom előtt – megismerkedtem a betűkkel, mindig van könyv vagy újság a kezemben. Utazáskor, munkába menet-jövet, lefekvés előtt, bizony sokszor akkor is, amikor éppen mást kellene csinálni. Az olvasásra mindig jut idő, de sohasem elég. Többet kíván a szemem és a szívem, mint amit elbír a napom. Vágyom mindig a következőt, az újat vagy az újra előkerültet, és nincs vége. Annyi a jó könyv, és olyan keveset ismerek belőlük!

Tervezni jó! Megfogalmazni a vágyainkat, mérlegelni a lehetőségeinket. Elgondolni a jövőt, listát készíteni vagy lerajzolni. Várni az alkalomra, a beteljesülésre.

Imádkozni jó! Mert tudjuk, hogy ha őszinte a szavunk, nem csak a plafonig ér. Mert tudjuk, hogy aki hallja, mindenkinél jobban szeret minket. Mert szabad kérnünk is, és mert azt is tudhatjuk, hogy nem feltétlenül az jó nekünk, ha minden kívánságunk azonnal teljesül.

*

Évek óta gondolkodott, beszélgetett már arról a gyülekezet vezetése és szolgálattelveői, hogy új helyet kaphatna az iratterjesztés. A más célt szolgálni hivatott – télen bizony fagyoskodóan hideg – bejárati előcsarnokban, a kapu két oldalán álló pultok hova kerülhetnének, milyen megoldást találhatunk? Terveztünk és imádkoztunk, imádkoztunk és tervezgettünk. Ha lehetne egy megghittebb, barátságosabb terünk, ha fűthetnénk télen, ha áttekinthetőbb lenne a kínálat, ha polcaink lennének, mint egy „igazi” könyvesboltban, ha

hívogató és marasztaló lenne, ha nem csak befelé-kifelé jövet, „menet közben” tudnánk lassítani a pultok előtt. Kellene egy hely...

A főbejáraton érkezve a templomba, az előcsarnokból belépve jobbra kétszárnyú ajtó nyílik, amely mögött a karzatra vezető lépcsőház található. Ennek földszinti része korábban tárolóhelyként működött: sokáig a restaurálásra váró Munkácsy-festmény, vagy orgonánk régi alkatrészei álltak-feküdtek itt. Ezt persze rendbe kell hozni, fűtést, világítást biztosítani, és nem utolsó sorban a felszabaduló, málló vakolatú előcsarnokot kifesteni. Gyülekezetünk idei évi céladományaiból erre a célra befolyt összeg és papendrechti testvéreink 1000 eurós segítsége lehetővé tette, hogy a munkát elkezdhessük. Nem a saját erőnkéből, de Isten kegyelméből a tervek

Az iratterjesztésben
szolgálók:

**ifj. Albert Péter,
Lux András és Éva,
Nyikos András és Márta,
Nyikos László**

Fotó: D. M.

tenhez és az Ő szeretetén keresztül egymáshoz vihetnek közelebb.

Tervezni pedig jó! Mert gondolhatunk arra, hogy milyen jó lesz, ha a könyvek mellett egyre többféle zenei CD-t is lehet kapni, ha teljes és naprakész számítógépes nyilvántartásunk és vonalkód leolvasónk lesz, ha egyre többet tudunk majd beszélgetni is egymással...

Imádkozni pedig jó! Mert hálát adhatunk és magasztalhatjuk Istent.

Így karácsony táján azért is, mert Jézus Krisztusban az Ige testté lett, közöttünk lakott, telve kegyelemmel és igazsággal. Mert általa lehet új életünk, mert valamennyien az Ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre (Jn 1,14-16).

Mint a fasori iratterjesztők csapata, Neki szeretnénk hálát adni, és az Ő dicsőségét szeretnénk hirdetni könyveinkben, imádságainkon és életünkön keresztül is.

valóra válhattak: a fűtés, a világítás és a festés elkészült, november 25-én a vasárnapi istentiszteleten már itt nyithatott az iratterjesztés.

Az új „kuckó” nincs annyira szem előtt, mint eddig, nem „botlik bele” óhatatlanul a templomba érkező. De ha keressük, megtalálhatjuk, és reményeink szerint barátságos fészekként és a lelki táplálékra vágyók számára folyamatos töltekezést biztosító tárházként működik majd.

*

Olvasni pedig jó! Mert tudunk olvasni. Mert Isten a Bibliában írott Igéjét adta nekünk. Mert elhívott igehirdetőket és igemagyarázókat. Mert a leírt bizonyágtételek, versek, regények, életrajzok, a mindennapi életünk kérdéseivel, emberi kapcsolatainkkal foglalkozó könyvek a hitünket erősíthetik, Is-

Nyikos László

A SZOLGÁLAT ÚJDONSÁGAIBÓL:

- **Cseri Kálmán: Uram, hogy lássak** (őszi evangélizáció), 300 Ft
- **Joó Sándor: Ha a világosságban járunk**, 700 Ft
- **Josh McDowell: Az apai kapcsolat**, 1500 Ft
- **Lovas András: Mozdulj rá, ez más**, 1100 Ft
- **Jakov Damkani: Miért pont én?**, 350 Ft
- **Zászkaliczky Pál: A várakozás megszentelése.** Napi elmélgedések adventtől vízkeresztig, 900 Ft
- **Bibliaolvasó kalauz 2008.**, 240 Ft
- **Fasori képes gyülekezeti naptár 2008.**, 800 Ft

Női csendes napon

„Íme az ajtó előtt állok...”

Cseri Kálmánné

Pálúr Lászlóné

Megtérés és szolgálat volt a témája a második női csendes napnak gyülekezetünkben. Találók már a cím is, hiszen előbb vagy utóbb mindenkinek tisztázni kell ezeket önmagával és az Úrral. Jobb minél előbb, hiszen a „kerítésen” belül lenni különös ajándék az Úrnak, nem beszélve azokról az áldásokról, amelyeket a Biblia a Lélek gyümölcseinek nevez. Az Apostolok cselekedeteinek 16. fejezetéből (13–15.) megtudjuk, hogy Lídia istenfélő asszony volt, a zsidó gyülekezet tagja és mégis kívül volt az Isten országán. De nemcsak ő, hanem mindenki, függetlenül attól, hogy templomos ember, vagy nem jár templomba. A belépő Isten országába maga Jézus Krisztus. Ezt hirdette Cseri Kálmánné Enikő közöttünk úgy, ahogyan Pál is hirdette Lídiának és társainak a tenger partján a megtérés evangéliumát. Akkor is, és most is van, aki meghallja, és elindul a keskeny úton, van, aki nem. De a keskeny útra csak a szoros kapun lehet bemenni. Mintha rólam szóló volna az egész szolgálat. Én is „üzletasszony” voltam, igaz, nem bíboráros, gyülekezetbe jártam, de nem ismertem Jézust. Aztán nekem is hirdették az Igét, és Isten kegyelméből meg-

láthattam, hogy a bűneim elválasztanak Istentől, megváltásra szorulok. Mikor ezt meglátta Lídia, megnyitotta a szíve ajtaját Jézus előtt, ahogyan én is átéltem ezt.

De nemcsak a szívét nyitotta meg Lídia, hanem a háza ajtaját is. Igen, akik befogadják Jézust, azoknak megnyílik a házuk ajtaja a Jézus tanítványai előtt, vagy azok előtt, akiket ő küld hozzá. Lídia így szolgálta az Urat, de nekünk is van lehetőségünk szolgálni őt a gyülekezetben, otthonainkban, a családban, bárhol, ahova helyez bennünket.

Pálúr Lászlóné bizonyoságtétele is kapcsolódott ehhez a témához, hiszen sokunkat foglalkoztat, hogy a családról való gondoskodás legyen a főfoglalkozásunk, vagy emellett járjunk-e dolgozni. Nagyon áldott, gazdag életről tanúskodott a bizonyoságtétel, azt hiszem, nagyon kevés gyermek számolhat be olyan gazdag lelki értékről, amit a Pálúr családban kaptak. És a titka ennek a csodának a szülők találkozása Jézus Krisztussal. Az ő átadott életük, az Úr Jézussal való közösségük az, ami miatt olyan meleg családi fészek várhatta gyermekeiket. Valóban „*boldogok, akik megőrzik a te bizonyosságaidat*”.

(Zsolt 119,2) A délutáni csoportos beszélgetésben segítettek bennünket a következő kérdések:

– Hol tartok? Átléptem-e a szoros kapun?

– Vagy mi az akadálya? Megfogalmaztam már magamnak?

– Van bizonyosságom? Járok vagy toporgok a keskeny úton?

– Tudom-e, hogy Isten milyen szolgálatot bízott rám? Imádkozom-e, hogy megértsem?

– Kinek szolgálok: Istennek vagy embereknek?

– Milyen nehézségekkel küzdök a szolgálatban?

Hiszem, hogy Isten Igéje és Szent Lelke vezet minden hívő embert, és valóban személyesen kell megérteni mindenkinek, hogy mi az Isten akarata az ő életére nézve. Hidd el, érdemes tisztázni a helyzetedet, hogy hol tartasz, akár nő vagy, akár férfi, Te, aki most olvasod ezt a biznyságtételt, hogy téged is megajándékozhasson az Úr Jézus fehér ruhával, üdvbizonyossággal.

Nem olyan régen olvastam egy történetet egy fiatalemberről, aki tanácsért fordult

egy bölcs tanítóhoz. Elmondta a tanítónak legnagyobb álmát: olyan életet akar élni, amelynek célja van, és amely magában hordozza a beteljesedést – olyan életet, amely „igazán értékes”. Így aztán a tanító megkérdezte tőle:

– Fiam, mi a terved?

– Befejezem az iskolát és jelentkezem az egyetemre – felelte az ifjú.

– És utána mi lesz?

– Utána elkezdek dolgozni, és megháziasodom.

A tanító megismételte a kérdést:

– És azután mi lesz?

Az ifjú lelkes volt:

– Azután keményen fogok dolgozni, jó anyagi helyzetet teremtek, és családot alapítok.

– És utána mi lesz?

A fiatalember kezdett kicsit ideges lenni, hogy folyton ugyanazt a kérdést szögezi neki, ezért így felelt:

– Azt hiszem, addig dolgozom majd, míg vagyonos nem leszek, közben felvelem a gyerekeimet, és elkezdek a nyugdíjba vonuláson gondolkodni.

A tanító tovább próbálkozott:

Fotók: D. H. Zs.

– Utána mi fog történni?

A fiú egyre bosszúsabb lett, ezért azt felelte:

– Hát, azt hiszem, megöregszem és meghalok.

A tanító sóhajtott egyet:

– És azután?

A fiatalember tökéletesen össze volt zavarodva. Néhány perc gondolkodás után csendesen annyit mondott:

– Nem tudom, mi lesz azután.

A tanító így szólt:

– Fiam, amíg erre az utolsó kérdésre nem tudod a választ, a többivel ne foglalkozz.

Jézus mondja: „*Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szótát és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, és ő énvelem*” (Jel 3,20)

Ha embereknek vagy angyaloknak nyelven szólok is, Jézus pedig nincsen énbennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.

És ha jövődőt tudok is mondani, és

minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, Jézus pedig nincsen énbennem, semmi vagyok.

És ha vagyonomat mind felétem is, és ha testemet tűzre adom is, Jézus pedig nincsen énbennem, semmi hasznom abból.

Jézus hosszútűró, kegyes; Jézus nem irigykedik, Jézus nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.

Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt,

Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr.

Jézus soha el nem fogy; de: de legyenek bár jövődömondások, eltöröltetnek; vagy akár nyelvek, megszűnnek; vagy akár ismeret, eltöröltetik...

...Most azért megmarad a hit, remény, Jézus, e három; ezek között pedig legnagyobb Jézus. (1Kor 13 alapján)

Szatmári Piroska

LELKÉSZEINK NYÁRI ÉS ŐSZI KÜLSŐS SZOLGÁLATAI

Végh Tamás:

Július 30–augusztus 4.	Családos gyülekezeti hét – Isten Tábora
Augusztus 8.	Pasarétiak tahi konferenciáján szolgálat
Augusztus 8–11.	Házassággyondozó családi hét – Nagyborzsöny
Augusztus 27–29.	Magyar Belmisszió, Biatorbágy – szolgálók csendesnapjai
Szeptember 24–28.	Egyházmegyei tanulmányi hét – Mátraháza
Október 15.	Fasori Evangélikus gimnázium – hétkezdő áhítat
Október 19.	Baár-Madas gimnázium – hétkezdő áhítat
November 12–14.	Missziói előadók országos konferenciája – Balatonfüred
November 21.	Teológusok karácsonyi legációra felkészítése – Ráday Kollégium
December 3.	Lónyay gimnázium – adventi istentisztelet

Pataki András Dávid:

November 12. és 26-án	Pasaréten a Biblia-iskola
November 24-én	Ifjúsági csendesnap

A FÉNYFESTŐ

Templomunk helyreállítási, korszerűsítési munkálatainak sorában elkészült a főbejárat feletti üvegablak díszítő mezőjének restaurálása. Eredeti pompáját L. Szabó Erzsébet, Munkácsy-díjas üvegművész adományként végzett munkájának köszönhetjük, mint ahogy a korábbi években általa restaurált valamennyi földszinti üvegablak megújulását is. Pályájáról, a restaurálásról L. Szabó Erzsébetet otthoni műhelyében kérdeztük.

– Önnek ennyi munka mellett hogy jutott ideje a családjára?

– Mint másoknak. Nappal dolgoztam, este a családdal törődtem. Két gyermekem már felnőtt, önálló emberek, saját családjuk van.

– Hogy került a fasori templomba? Van kötődése a gyülekezethez?

– Református vagyok, református családban nőttem fel, de ez nem csak neveltetés. A napokban akadt a kezembe egy aranymondásos kép 1941-ből. Ilyeneket kaptunk a vasárnapi iskolában. Akkor Üllőn laktunk. Azután Budapestre költöztünk. Sokáig a Kálvin téri református templomba jártunk, 13 éve – Véghe Tamás itteni szolgálatának kezdete óta – tar-

tozunk ide a Fasorba, azóta itt vagyunk gyülekezeti tagok férjemmel.

– Ez több mint kötődés...

– Hit nélkül nincs semmi! Sok minden átsegített már.

– Életrajza alapján Ön egy saját útját járó művész. Most mégis templomi üvegablakok rekonstrukciója kapcsán beszélgetünk. Miért kezdett el és mióta foglalkozik ezek tervezésével, kivitelezésével, illetve rekonstrukciójával?

– Nem is tudom, talán a debreceni megyeháza üvegablakának restaurálásával kezdődött. Tudja, eredetileg festő szerettem volna lenni. Az üvegablakoknál valami hasonló történik, csak itt az üvegelemek fedőfestéké-

nek visszaszedésével alakul ki a figurális díszítés. Pont a fordítottja a festészetnek, mert itt a fény hozza elő a képet, amikor átszűrődik az üvegeken. Ez engem nagyon érdekelt.

– **Hogyan készül egy ólomba foglalt üveglablak?**

– Először elkészül a terv eredeti méretben, kartonon. Azután az egyes motívumokat a kartonból, majd elemről elemre ugyanezeket színes üvegből is ki kell vágni. Ezután lehet festeni, patinázni, kiégetni. Ezeket összeillesztem, és ólomprofilokkal közrefogom. Ezt követi a forrasztás, tisztítás, majd a keretbe való visszaépítés.

– **Olyan egyszerűen hangzik. Látva azonban a műhelyben lévő félkész darabot, azért ez nem tűnik ennyire könnyűnek. Mennyit változott a technika, technológia az eltelt idő során?**

L. Szabó Erzsébet üvegművész

Az üvegművészet talán legszínesebb, legsokoldalúbb mai magyar képviselője. Tanulmányait a budapesti Művészeti Gimnáziumban, a Magyar Iparművészeti Főiskolán, majd a prágai Iparművészeti Főiskolán végezte. Számos munkájával díjat nyert különböző hazai- és nemzetközi kiállításokon. Derkovics-ösztöndíjas, Munkácsy-díjas, nívódíjas, érdemes művész. Több hazai és külföldi üvegyárban is dolgozott tervezőként. Két bejegyzett és bevezetett találmánya is van, számos szakkikket publikált, előadásokat tart, könyvet írt a kézi gyártású finomüvegekről, valamint 2005-ben jelent meg a munkásságát összefoglaló, L. Szabó Erzsébet, az üveg művésze című kötet, amelyben munkái mellett neves művészettörténészek, újságírók méltatják életművét. Munkáit számos hazai és nemzetközi kiállításon mutatták be, illetve megtalálhatók közgyűjteményekben is (többek között a British Múzeumban).

Fotó: Lévai Jenő

– Nem változott, a technológia az ólomüveg megjelenése, a XIII. század óta ugyanaz. Csak az alapanyagok korszerűsödtek.

– **Úgy tudom, hogy a templomi ablakok Róth Miksa munkái.**

– Érdekes, de nem egyértelmű, hogy Róth Miksa műhelyének munkája. Nincs ugyanis rajtuk monogram. Árkay Aladár (a templom építész tervezője) felesége, Árkayné Stéhló Lili szintén üvegművész volt. Híres munkái – az ugyancsak férje és fia által tervezett – a városmajori templom üveglablakai. Talán az ő keze munkája is benne van az itteni ablakokban.

– **Miért van szükség a rekonstrukcióra?**

– Amikor ezeket az ablakokat készített-

ték, még nem volt ilyen szennyezett a környezetünk. A savas levegő gyorsan kikezdi az ólmot, ami összefogja az üvegelemeket. Ezek a foglalatok 100 évnél többet egyébként sem nagyon bírnak ki. Aztán a világháborúban, 1945-ben a légnyomás is erős rongálásokat okozott. A háború óta restaurálás helyett csak pótlásra került sor. Nem futottak végig a minták, hiányoztak egyes elemek.

– Hol és hogyan készült a restaurálás?

– Itthon, a saját műhelyemben dolgozom, egyedül. Mindig is egyedül dolgoztam. Kivétel természetesen, amikor a technológia megköveteli a több résztvevőt.

Ez az üveglablak is darabokra szedhető, a középső figurális díszítés kilenc mezőből áll. Itt, a műhelyemben készült elemenként a restaurálása, majd került vissza az eredeti helyére.

– A restauráláson kívül van még valami lényeges kiegészítés?

– Az ablakok további megvédése, valamint a templom hőszigetelésének javítása céljából is az üvegtábla külső oldalára egy 3 mm-es üveg került. Ez nagyon fontos, egyrészt a további megóvás, másrészt a templom hőszigetelése miatt is.

– Mik a további tervei, mit szeretne még megvalósítani?

– Most, hogy nyugdíjas lettem, a gyermekeim is felnőttek, megengedhetem magamnak, hogy a saját kedvteléseimre vállaljak el munkákat. A Fasorban hátravan még a karzat keleti és nyugati üveglablakának restaurálása. Ezek ugyanolyan rossz állapotban vannak, mint ami már elkészült. A hiányzó darabok miatt most átfúj rajtuk a szél. Szeretném még mindenképp ezeket is helyreállítani, és akkor a templom összes üveglablaka rendben lesz.

Berzsák Zoltán

Az Úr válasza

Az év végéhez közeledve számíthatunk és tervezgetünk, gondolatokat ütköztetünk, reményt hordozunk a szívünkben, és megfogalmazzuk a kérdést: a szolgálatok hogyan alakulnak a jövőben? Ebben a lelki útkeresésben van egy biztos reménységünk: olyan Urunk van, Aki a tépelődésekre időben határozott választ ad.

A Skót Misszióban végzett szolgálatokkal kapcsolatban sok kérdés merült fel. Az Egyház Urának csodálatos válasza volt ezekre a szerdai „skót bibliaóra”. Télen 15 órakor, nyáron 16 órakor tartjuk. Nem túl népes a társaság, mindössze 8-18 fő közötti a részvétel, ám Istentől megszentelt alkalmak ezek.

Két éve indítottuk el találkozásaink sorát, és akadozva kezdődtek a beszélgetések, sok volt a nem kívánatos kitérő. Urunk nevelt, közösséggé formált bennünket, és nem remélt utakat nyitott meg előttünk. Így jutottak el többen a biatorbágyi csendes hetekre, és mindannyian rendszeresen olvassuk a Bibliát. Ismerve mindig a következő alkalom Igéjét, az egész csapat „rákészül”. Nem az a legnagyobb eredmény a számunkra, hogy a bevezető magyarázat után megindul a beszélgetés, és már az Ige medrében maradunk, hanem az ajándékba kapott őszinte szó. Senki nem fél elmondani lelki vívódását, megosztani gondjait és örömeit, vagy éppen bűneiről beszélni, hisz mindenki érzi, hogy a többiekben Krisztus által testvérré talált. És a szemek: érzések könnyes tükre, boldog ragyogás, melyben ott csillog az örök élet bizonyossága! Egy maroknyi ember kicsi ügye ez? Nem: az Úr kegyelmének kiáradása ez, melyért hálát adni csak úgy tudunk, ha engedelmes szívvel Neki szolgálunk. Erre is alkalmassá tett bennünket a Szolgálat Ura.

Mezey Tibor lelkipásztor

Az agy illata

Az ateista filozófiaprofesszor arról beszél a tanítványainak, mi a problémája a tudománynak Istennel, a Mindenhatóval. Megkéri az egyik új diákját, hogy álljon fel, és a következő párbeszéd alakul ki:

Prof: Hiszel Istenben?

Diák: Teljes mértékben, uram.

Prof: Jó-e Isten?

Diák: Természetesen.

Prof: Mindenható-e Isten?

Diák: Igen.

Prof: A bátyám rákban halt meg, annak ellenére, hogy imádkozott Istenhez, hogy gyógyítsa meg. Legtöbbünk törekedne arra, hogy segítsen másokon, akik betegek. De Isten nem tette ezt meg. Hogyan lehetne akkor jó Isten? Hmm?

Diák: (a diák hallgat)

Prof: Erre nem tudsz választ adni, ugye? Kezdjük előlről, fiatalember. Jó-e Isten?

Diák: Igen.

Prof: Jó-e a sátán?

Diák: Nem.

Prof: Honnan származik a sátán?

Diák: Istentől?

Prof: Így van. Mondd meg nekem, fiam, van-e bűn ebben a világban?

Diák: Igen.

Prof: A bűn mindenhol jelen van, nemde?

Diák: Igen.

Prof: És Isten teremtett mindent. Így van?

Diák: Igen.

Prof: Tehát ki teremtette a bűnt?

Diák: ...

Prof: Vannak-e betegségek? Erkölcsatlenség? Gyűlölet? Csúfság? Mindezen szörnyű dolgok léteznek e világban, ugye?

Diák: Igen, uram.

Prof: Tehát, ki teremtette mindezeket?

Diák: ...

Prof: A tudomány állítása szerint öt érzékünk van, melyekkel felfogjuk és megfigyeljük a dolgokat magunk körül. Mondd meg nekem, láttad-e már valaha Istent?

Diák: Nem, uram.

Prof: Mondd meg nekünk, hallottad-e már valaha a te Istenedet?

Diák: Nem, uram.

Prof: Érezted-e már valaha a te Istenedet, megízlelted-e a te Istenedet, vagy érezted-e már a te Istened illatát? Különben is, volt-e már valamilyen kézzelfogható tapasztalatod Istenről?

Diák: Nem, uram, attól tartok, nem.

Prof: És mégis hiszel benne?

Diák: Igen.

Prof: A tapasztalati, igazolható, bemutatható bizonyítékok alapján a tudomány kijelenti, hogy a te Istened nem létezik. Na, erre mit mondasz, fiam?

Diák: Semmit. Csak a hitem van.

Prof: Igen. A hit. Pontosan ezzel van problémája a tudománynak.

Diák: Professzor, létezik-e a hő?

Prof: Igen.

Diák: És létezik-e a hideg?

Prof: Igen.

Diák: Nem, uram. Nem létezik.

(Az események ezen fordulatára az előadóterem elsenededik.)

Diák: Uram, lehet sok hőnk, még több hőnk, túlhevíthetünk valamit, vagy még annál is jobban felhevíthetjük, lehet sok hőnk, kevés hőnk, vagy semennyi hőnk. De nem lesz semmink, amit hidegnek hívnak. 273 fokkal tudunk nulla alá menni, ami a hő nélküli állapotot jelenti, de annál lejjebb nem mehetünk. A hideg nem létezik. A hideg szót a hő nélküli állapot jellemzésére használjuk. A hideget nem tudjuk lemérni.

... Isten mondta, legyen:

$$\epsilon_0 \oint \mathbf{E} \cdot d\mathbf{A} = \sum q$$

$$\oint \mathbf{B} \cdot d\mathbf{s} = \mu \int \mathbf{J} \cdot d\mathbf{A} + \mu \cdot \epsilon_0 \frac{d}{dt} \int \mathbf{E} \cdot d\mathbf{A}$$

$$\oint \mathbf{E} \cdot d\mathbf{s} = -\frac{d}{dt} \int \mathbf{B} \cdot d\mathbf{A}$$

$$\oint \mathbf{B} \cdot d\mathbf{A} = 0$$

... és lett világosság!

A hő: energia. A hideg nem az ellentéte a hőnek, uram, hanem a hiánya.

(Az előadóteremben ekkor már egy gombostű leejtését is meg lehetne hallani.)

Diák: És létezik-e a sötétség?

Prof: Igen. Hogyan beszélhetnénk az éjszakáról, ha nem lenne sötétség?

Diák: Ismét téved, uram. A sötétség valaminek a hiányát jelzi. Lehet kis fényünk, normális fényünk, nagy erejű fényünk, villanó fényünk, de ha sokáig nincs fény, akkor nincs semmi, s azt hívjuk sötétségnek, így van? De a valóságban a sötétség nem létezik. Ha létezne, még sötétebbé tudnánk tenni a sötétséget, nemde?

Prof: Tehát, mire akarsz rámutatni mindezzel, fiatalember?

Diák: Uram, azt akarom ezzel mondani, hogy a filozófiai eszmefuttatása hibás.

Prof: Hibás?

Diák: Uram, ön a kettősségek talaján mozog. Azzal érvel, hogy van az élet, utána pedig a halál, van egy jó Isten és egy rossz Isten. Az Istenről alkotott felfogást végesnek tekinti, mérhető dolognak. Uram, a tudomány még egy gondolatot sem tud megmagyarázni. Elektromosságot és mágnességet használ, de sohasem látta egyiket sem, arról nem is szólva, hogy bármelyiket

megértette volna. Ha a halált az élet ellentétéként vizsgáljuk, akkor tudatlanok vagyunk arról a tényről, hogy a halál nem létezik különálló dologként. A halál nem az élet ellentéte: csak annak hiánya.

Diák: Most mondja meg nekem, professzor: azt tanítja a diákjainak, hogy majmoktól származnak?

Prof: Ha a természetes evolúciós folyamatra céloz, akkor természetesen igen.

Diák: Láta-e már valaha az evolúciót a saját szemével, uram? Mivel eddig még senki sem látta végbemenni, sőt azt sem tudja bizonyítani, hogy ez egy folyamatos történet, azt jelentené mindez, hogy ön csupán a véleményét tanítja, professzor? Akkor ön nem tudós, hanem prédikátor?

(Nagy zajongás támad az osztályban.)

Diák: Van-e valaki az osztályban, aki látta már valaha a professzor agyát?

(Az osztály nevetésben tör ki.)

Diák: Van-e itt valaki, aki hallotta már a Professzor agyát, érezte, megérintette azt, vagy érezte az illatát?... Úgy tűnik, senki nem tette. Tehát a tapasztalati, állandó, kimutatható bizonyítékok megalapozott szabályai szerint a tudomány kimondja, hogy önnek nincs agya, uram. Ne vegye tiszteltenségnek, uram, de hogyan adhatnunk így bármilyen hitelt az előadásainak?

(A teremben síri csend. A professzor a diákot nézi, arca kifürkészhetetlen.)

Prof: Azt hiszem, hit alapján kell elfogadnod, fiam.

Diák: Erről van szó, uram! Ember és Isten között a HIT a kapcsolat. És ez mindennek a mozgatója és éltetője.

*

A diák Albert Einstein volt.

Forrás:Internet

„A tudomány vallás nélkül sánta, a vallás tudomány nélkül vak.” (Albert Einstein)

BESZÉLD EL FIAIDNAK!

A 125 éve született Ravasz László emlékezete

A fasori gyülekezet könyvtárának egyik polcán – sok ütött-kopott könyv között – különös módon vonja magára tekintetünket egy agyonolvasott példány: A magyar református egyház története. A belső címloldalon egyszerű kézírás látható. „Olvasd el, testvérem, és állj meg! Gondolkozzál el, hogy kik voltak a te őseid! Imádkozzál!” Ő, aki így szólít meg – és így szólít fel – minket, bizonyára már mindezt megcselekedte. Ezért buzdít bátran bennünket. A mózesi Igét juttatja eszünkbe: *„csak vigyázz magadra, hogy el ne felejtkezzél azokról, amiket saját szemeddel láttál; ne vesszen el emlékezetedből egész életedben, hanem ismertesd meg azokat a te fiaiddal és fiaidnak fiaival”* (5Móz 4,9).

Múltidéző sétánk során most is egy jeles emlékoszlop, útjelző tábla előtt állunk meg egy rövid időre. 125 éve született Ravasz

László (1882–1975), a XX. század egyik legjelentősebb református igehirdetője és egyházi vezetője. Az évforduló kapcsán sokan sokféleképpen méltatták őt, szóltak felőle igei alkalmon, ünnepeken, emléküléseken, kiállításokon, baráti találkozókön. A mi lehetőségeink keretei között pedig megrajzolhatjuk Ravasz László életének pályájának fő ívét; felvillanthatunk szolgálatainak fasori emlékeiből, értékeiből néhány szívközelit; és kicsit tallózhatunk művei gazdag üzeneteiből. Így is meg kell fogadni a költőnek a szobrászhoz intézett intelmeit: *„életét ha kőbe költenéd, ne testét mintázd – a lényegét”*.

Ravasz László az erdélyi Bánffyhunyanon született 1882. szeptember 29-én. Édesapja polgári iskolai tanár, édesanyja papleány volt. Iskolai tanulmányait szülőváro-

FASORI LÁTOGATÁS

Iskolalátogatásai során Ravasz László minden osztályban megfordult. Minden tanárt minden tárgyból meghallgatott. Ilyenkor szülőkkel is beszélgetett, előadásokat tartott nekik. A találkozást iskola-vasárnap zárta. Jelen volt a Julianna iskola ünnepélyes megnyitásán is 1926. szeptember 13-án. A felszentelést igelovással és imádsággal végezte. „Legyen egy olyan iskolánk – mondotta –, amelyben nemesak a valóságoktatás, hanem minden egyes tárgy tanítása, az egész környezet a mi református vallásunk szellemét lehel és erejét árasztja. Legyen egy iskola, amelyik a Biblia fundamentumán épül, s már a kicsinyek között is egyedül Isten dicsőségét szolgálja.”

A Fasori Harangszó az 1935. márciusi számában hírül adta, hogy március 24-én nagy nap virrad az egész fasori református egyházra, mert dr. Ravasz László püspöki vizitációra érkezik. Itt fog tölteni két napot, hogy egyházunk lelki munkáit és anyagi helyzetét megvizsgálja. Mérlegre tételnek gyülekezetünk papjai, presbiterei, tagjai. Országos hírvű férfiú érkezik a Fasorba – írta előzetes bemutatás gyanánt a korabeli újság –, neve kunyhókban és palotákban egyaránt ismert. A magyar szellemiség nagy, élő értékei közé sorolják őt más vallású honfitársaink is. „Várjuk azért nagy-nagy szeretettel püspökünket, hogy Krisztusnak tetszőbb életre tanítson minket.”

sában kezdte, majd Székelyudvarhelyen folytatta. Tanár szeretett volna lenni, de mivel nem vették fel az Eötvös Collegiumba, Kolozsvárott beiratkozott a teológiai és a bölcsészeti fakultásra. 1905–1906-ban Berlinben, a Humboldt egyetemen tanulhatott. 1907-ben a kolozsvári egyetemen bölcsészdoktorátust, a sárospataki teológiai akadémián teológiai magántanári fokozatot szerzett. Régi vágya teljesült: 1907–1921 között Kolozsváron a gyakorlati teológia professzoraként szolgált. Közben feleségül vette Bartók Margitot, Bartók György püspök leányát. Isten öt gyermekkel áldotta meg őket.

A Budapest Kálvin téri Gyülekezet 1921-ben meghívta őt lelkipásztorául, a Duna Melléki Református Egyházkerület püspökévé választotta; 1937-től pedig az Egyetemes Konventnek, majd a zsinatnak lett lelkészi elnöke. Mint igehirdető, pásztor, egyház- és nemzetépítő közéleti személyiség hamar átlátta, hogy a református egyház akkori állapotában mi az ő feladata. Rádöbrent arra, hogy a „hivatalos egyház” mindinkább üres keretű válik, az evangélium hirdetése pedig átcúsúszik az egyesületek kezébe.

A „nagy napon” aztán az egyházkerület vezérkara cserkészcsapatunk és a juliannás diákok zászlócskákat lengető sorfala között vonult át az „Isten hozta!” feliratú díszkapu alatt az iskola udvarán. Először a gyermek-istentiszteletre mentek, ahol „az ifjú sereget a püspök úr áldotta meg”. Ravasz László szószéki szolgálata előtt „a fasori énekhar megragadó éneke” zengett. Az istentiszteletet követő üdvözlő beszédek után 95 kérdésre válaszolt a presbitérium. A püspöki összefoglalóból kedvező értékelés csendült ki: „Öröm és hálaadás tölti el szívemet akkor, amikor a munkának ezt a színvonalát és az eredménynek meg a rajta megnyugvó áldásnak ezt a gazdagságát látom”; „Budapest szolgálata egyre döntőbb fontosságúvá válik, mert a megújuló magyar református egyháznak példaadója és útmutatója kell, hogy legyen.”; „Amikor itt épül az anyaszentegyház, nemcsak egy egyházközség épül, hanem az egész magyar reformátusság számára minta és példa készül. Ha nem teljesíti hivatását, akkor rontó példa, ha teljesíti, akkor vonzó és buzdító példa...” A püspöki vizitáció megállapította, hogy „a református sajtó ügye szívügye a gyülekezet lelkipásztorának”. Szorgalmazta is a presbiterek előtt, hogy a sajtó ügyét tegyék magukévá, mert – úgymond – aki a sajtót támogatja, az templomot épít. „Mindnyájan eszközei vagyunk az örökkévaló kegyelemnek – szólt befejezésül a vizitáló püspök –, ilyen eszköznek látom ennek a gyülekezetnek a lelkipásztorát, presbitereit, előljáróit, minden egyes munkását, aki hűségesen és odaadóan dolgozik.” Ilyen eszköz volt Isten kezében maga Ravasz László is.

Ezért már a püspöki székfoglaló beszédekben megfogalmazta: egyházasítani az egyesületi keresztyénséget, evangélizálni a történelmi egyházat. Ez a gondolat később „jelmondattá” vált, 1936–1937 után pedig országos programmá szélesedett: „A missziót egyházasítani, az egyházat missziósítani kell!” Jelentős lépéseket tett a szociális kérdések és az emberi jogok területén. Fontos szerepet játszott a zsidómentésben – annak ellenére, hogy 1938-ban a felsőházban beszédet mondott a Darányi-féle, úgynevezett „egyensúlytörvény” elfogadása mellett, és megszavazta az I. és II. zsidótörvényt. Az 1939-ben benyújtott III. zsidótörvénynek viszont már ellene mondott; fáradozásai nyomán az egyházi vezetők egységesen tiltakoztak e törvények meghozatala ellen.

A háború után erőteljes támadások érték Ravasz Lászlót, kísérletek történtek eltávolítására. Az új államhatalom aztán 1948-ban radikálisan félreállította őt: először egyetemes konventi, majd zsinati elnöki, végül Duna melléki püspöki tisztéről kényszerült lemondani – 1953 februárjában pedig a Budapest Kálvin téri lelkészi állásából is távoznia

kellett. A Református Megújulási Mozgalom felkérésére 1956 őszén vállalta a református egyház megújulásának irányítását. 1956. november 1-jei rádióbeszédében mindenkit nyugalomra intett, és felszólította hallgatóit, hogy óvakodjanak az erőszaktól. November 13-án körlevelet intézett a presbitériumokhoz – kifejtette, hogy mit akar a Megújulási Mozgalom –, és állásfoglalásra kérte őket. Ezt követően még 1957. április 14-ig prédikálhatott a Kálvin téren, de ismét el kellett hagynia a fővárost. Leányfalui villájában élte utolsó éveit – 1975. augusztus 6-án halt meg.

Ravasz László a XX. század utolsó nagy református polihisztora, aki könnyedén mozgott mind az irodalom, a filozófia, a politika színterein, legfőbb jellemzője az igényesség és a helyállás volt a gyakorlati gyülekezeti életben éppúgy, mint a szervező egyházkezelésben. Igehirdetéseiben a feltámadott Krisztus szólt – általa. Szavára, gondolataira az egész magyarság fölfigyelt.

Az egykori püspök igen fontos feladatnak tartotta az egyházlátogatásokat. Meglátogatta a Duna-mellék anyaegyházközségeit legalább egyszer, a nagyobbakat többször. Igehirdető körútján végigjárta az amerikai magyar református gyülekezeteket – aztán azokat az egyházközségeket, amelyeket nagy csapás ért (árvíz, háború). Tájékozódása annak a romlásnak a számbavételével kezdődött, amelyet az első világháború s következményei hagytak hátra, és a második világháború sokkal szörnyűbb pusztításának szívbéniítő képeivel végződött.

Ravasz László az igehirdetést tartotta az egyházi élet központjának. Modern elveket vallott a szónoklás tekintetében, és alkalmazkodott a hallgatóságához. Az igehirdetés annyit ér – mondta –, amennyit a hallgató hazavisz belőle; és ő mindig nagyon ügyelt arra, hogy legyen mit elvinni. Nemcsak kiváló ige-

hirdető volt, akinek rádiós prédikációit milliók hallgatták, hanem kitűnő író is. Több fontos lapnak lett főszerkesztője: a Protestáns Szemlének, a Lelkészegyesületnek, a Református Figyelőnek, a Református Életnek és a Kálvinista Szemlének. Írt a Fasori Harangszóba is. Az 1934. karácsonyi számban jelent meg Életünk legnagyobb kérdése című cikke, amelyben a „*Ne legyetek hitetlenekkel felelőtlen igében*” (2Kor 6,14) alapján fejtegette ki mondanivalóját: hitvallásra és bűnvallásra hívott mindenkit. Püspöki rendeletével arra kötelezte a gyülekezeteket, hogy 1945. június 4. és 10. között tartsanak bűnbánati evangélizációs hetet. Ravasz László mindig egyháza elkötelezett embere volt. Ez tette őt szabaddá, hogy tévedéseit belássa, és azokért bűnbánatot is tartson. (Különös fényt vet ez mindazokra, akik 1989 után semmit nem láttak be, és semmiért nem kértek bocsánatot.) A keresztyén ember felelősségtudata – Isten és ember előtt – mindenkor ott volt Ravasz életében. Ezért olyan erős és határozott a személyes bűnbánata. Annak idején – leánya kérésére – Gyökössy Endre vitte el neki az utolsó úrvacsorát. E találkozásról megrendítő emléket őriz az újpesti lelkipásztor: „Miközben húsz percen át fogtam a kezét halálos ágyánál, életem legmegrázóbb bűnvalló imáját hallottam tőle”.

Elment. Egyszer azt mondta: „Az ember nem oda megy, ahová menni akar, hanem ahová Isten vezeti”. Egy életművet hagyott reánk örökölni, és egy életprogramot is: sok-sok olvasnivalót – nemcsak teológusoknak –, hogy tanuljunk belőle. Az egyiknek előszavában ezt írta „Ez a mű az imádság levegőjében született és növekedett, ebben a levegőben termi meg gyümölcsseit is”. Reá emlékezve munkálkodjunk hát azon, hogy jó gyümölcsöt teremjünk!

Összeállította: Dévai-Józsa Gábor

*„Ha a hajnal szárnyaira
kelnék, és a tenger
túlsó végén laknék...”*

EGY ÉV JAPÁNBAN

Élményekkel teli egyéves nászútjukról tartott képes beszámolót Végh Teodóra és Lőrinczi Hunor.

Teodóra régi álma vált valóra, amikor egy ösztöndíj elnyerésével eljuthatott Japán déli csücskébe, Okinawa szigetére. Ott található ugyanis az a híres Elefánt szikla, amelynek képe íróasztala felett függött, ösztönözve őt a tanulásra, hogy elnyerhesse az ösztöndíjat. Tavaly ősszel az álom valóra vált, férjével együtt megnézhetné élőben is a sziklát a Csendes-óceán partján.

Az utat a címben idézett Igével kezdték meg, és idegenvezetésünket is a zsúfolásig megtelt gyülekezeti teremben. Elmesélték, hogyan tették otthonossá a 16 négyzetméteres, üres, bútorok és háztartási gépek nélküli albérletüket. Ajándékba kaptak hűtőt, tűzhelyet, mindenféle háztartási eszközt, Hunor faragott asztalt, polcokat. Rengeteg emberrel kötöttek barátságot, akiket Isten mindig a legjobbkor küldött hozzájuk. Kezdetben Hunor alkalmi munkákat vállalt. Egyik munkaadója, egy apacs indián (Okinawán van egy amerikai katonai támaszpont) felhívta, hogy segítsen neki ital-automatákat szerelni. Bár Hunor szabadkozott, hogy ő nem ért hozzá,

sőt az angol nyelvvel is nehézségei vannak, ez az ember ragaszkodott hozzá, hogy vele dolgozzon, állandó munkatársa legyen. Neki csak Hunor kellett segítőnek.

Az egyetemen, ahol Teodóra nemcsak a magyarságot képviselte, hanem ő volt az európai, megtudta milyen kemény a japán tanítási módszer. De a hétvégeken és a nyári

szünetben hosszabb-rövidebb kirándulásokat, túrákat tettek: bejárták Okinawát, a környező szigeteket, eljutottak Tokióba, Tajvanra, Thaiföldre. Utaztak kerékpárral, amit árokparton találtak, és Hunor felújította; saját kis autóval, ami kicsi mérete ellenére nagyon jól bírta azt a 11 ezer kilométert, amit megtettek vele; és két napot a viharos óceánon is eltöltöttek. Útközben láttak királyi házaspárokat, reklámlaposztó robotot, szemtelen őzikéket, akik ellopták és megrágták a gyanútlan járókelő térképét, átéltek tájfunokat, sajtoltak nádból cukrot, fürödtek óceánban, színesebbnél színesebb halakat, korallokat fényképeztek, gyűjtöttek csillaghomokot. Teodóra bátran, Hunor fenntartásokkal kóstolta a helyi ételkülönlegességeket. Ettek frissen halászott, nyers halat, kagylót, sütve polipot, és még ki tudja, mit.

„...kezed ott is elérne, jobbod megragadna engem.” folytatódik az útra indító Ige. És Isten áldó keze a tenger túlsó végén is elérte, és őrizte őket.

Köszönjük a közel kétórás beszámolót, örömmel hallgattuk az élményeket, így mi is a télből a nyárba repülhettünk.

Demeter Kornél

SZÁMADÁS

Nemrég láthattuk az MTV Örömhír című műsorában gyülekezetünk szeretett tagjainak, a Vitéz családnak az adventi bizonysgtételét. Az alábbiakban a Vitéz házaspár vallomását adjuk közre megtérésükről s arról, ahogyan Isten országát építik a Faszorban és mindennapjaikban.

András,
Bertalan,
Barnabás,
Bálint,
Erika,
Márton,
Júlia

ÚTKERESÉS

Vitéz András: Egyikünk sem nevelkedett keresztyén családban, bár megkereszteltettek bennünket. Mindketten szerető, összetartó családban éltünk gyermek- és kamaszkorunkban. Szüleink sokat törődtek velünk, nem váltak el, egymáshoz és hozzánk is nagyon ragaszkodtak.

Vitéz Erika: Ifjúkorunk elég viharos volt, éjszakázás, haverok, bulik kísérték. Mindketten tanultunk is munka mellett, és nagy „társadalmi életet” éltünk. Egy éjszakai szórakozóhelyen ismerkedtünk meg, aminek a neve is igen beszédes: Styx volt, amely az alvilágot körülvevő folyó a görög mondavilágban. Azt gondolom, ez mindent elmond arról, hogyan éltünk, hol volt akkor az életünk. Érdekesképpen teszem hozzá, hogy itt volt ez a pince a Lövölde téren.

András: Megismerkedésünk után sok

minden megváltozott. Kezdték elmaradni a bulizások. Fontosak voltunk egymásnak, és a szabadidőnket közösen akartuk tölteni. A társaságunk szerint nem illettünk össze, és különben sem sokra értékelték a stabil kapcsolatokat. Nem néztek bennünket jó szemmel, elmaradtunk tőlük, és ők sem kerestek minket. Persze ez nem esett túl jól. Egy darabig együtt éltünk, aztán eljegyeztük egymást, jártunk jegyesoktatásra, és 1992-ben összeházasodtunk. Nagy templomi esküvőnk volt, de teljesen világi életet éltünk. Csak a külsőségek szintjén foglalkoztunk Istennel, szokásból, az elvárásoknak megfelelően.

Erika: Három hónappal esküvőnk után meghalt András édesanyja. Ez nagyon megrázott minket, mert a kapcsolatunk igen szoros volt. A gyászban keresővé lettünk: éreztük, hogy valami (valaki) hiányzik az életünkéből, és nem lehet, hogy ennyi az egész... Jártunk templomba, hol ide, hol oda, de nem kötőd-

tünk sehova... Nem sokkal később várandós lettem, de a babát elvesztettük. Ezt is nehéz volt feldolgozni. Egy baráti házaspár próbált nekünk segíteni, Istenről beszélni, de megint csak a felszínig jutottunk el.

András: Az évek teltek, született két egészséges kisfiunk. Én dolgoztam, Erika otthon végezte a gyerekek körüli teendőket, és vezette nem kis háztartásunkat. Már nem járunk templomba, bár a gyerekeinket megkereszteltettük. Sokat vitatkoztunk, veszekedtünk, esetenként igen temperamentumosan.

MEGTÉRÉS

Erika: 1997 januárjában meghívott keresztmamának az unokahúgom, és el kellett mennem a Fasorba egy keresztelői beszélgetésre. Nemigen értettem, minek, egy kétgyerekes anyukának mi újat mondhatnak – gondoltam. A beszélgetés azonban nagyon megfogott: a lelkész Jézusról úgy beszélt, mintha ott lenne Ő maga is, elérhetőként és megszólíthatóként. A lelkész velünk egykorú, kétgyermekes családapa volt: Somogyi Péterrel ismerkedtem meg. A hasonló élethelyzet felbátorított, és megkérdeztem tőle, eljöhettek-e a férjemmel együtt beszélgetni vele.

András: Ez hamarosan meg is történt. Én is nagyon jól éreztem magam, és mindketten ittuk az Igét. A beszélgetések Péterrel és Krisztinával rendszeressé váltak. Elkezdtünk vasárnap templomba járni a gyerekekkel együtt. Erika az anyakörökre is elment. Megismerkedtünk Végh Tamásékkal, az Albert családdal, és szeretettel vett körül minket mindenki: fasoriak lettünk. Elmentünk áprilisban Emmausba csendes hétre is. Ekkor hangzott el ez a kedves mondat: Isten nagy erejű porszívoja beszippantotta a Vitéz családot.

Erika: Eltelt a nyár. András egy este, Péterrel való beszélgetése után imádkozni hívott. Párszor addig is imádkoztunk már együtt, de ez más volt... Megszólította Jé-

zust... Tudtam, hiszen annyira már „művelt” voltam, hogy Jézust az tudja így megszólítani, aki döntést hozott Mellette. Igen, a férjem átadta az életét Istennek, bűnbocsánatot kért és kapott. Elfogadta, hogy Jézus meghalt érte is, és örök életet kapott.

András: Nehéz két hét következett. Erika bár vágyott rá, hogy döntést hozzon, sok nehéz gondolattal küzdött. Aztán egy este együtt mentünk be a Fasorba, és a lelki beszélgetés során ő is döntést hozott. Most már nem csak fasoriak voltunk, hanem mennyei állampolgárok is. *„Nekünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust is várjuk üdvözítőül...”* (Fil 3,20)

CSALÁD

Erika: Első valóban közös imánkban vezetést kértünk Istentől a gyermekvállalás kérdésében. Isten nem maradt el a válasszal: kilenc hónap múlva megszületett a kislányunk. Megtérésem után nagyon hangsúlyossá vált számomra, hogy hol a helyem a családon belül, mi is a sorrend, ami szerint élnem kell. Vezetett az Ige: a derék asszony dicsérete (Péld 31). Az Úr legyen az első az életemben, és segítőtársként éljek a férjem oldalán, aki *„javát munkálja urának, nem kárát”*. Tudatos odafigyelést igényel a párommal való kapcsolat, hiszen a sok tennivaló, a gyerekek körüli teendők, egyebek igen könnyen közénk állhatnak. A feladataink pedig csak sokasodtak, mert még két kisfiút kaptunk Istentől.

András: A férfi szerepe a családban a vezetés. Én alaptermészetem szerint nem vagyok határozott, ezért külön harcokat vívok ezen a területen. A vezetést azért sem könnyű megvalósítani, mert nem sok időt tudok a családommal tölteni, de amit igen, arra törekszem, hogy legyen tartalmas és minőségi.

Erika: A gyerekek nevelésében is Istenre bízunk magunkat. Sokat jelentett, amikor megértettük: *„Neveld a gyermeket a neki*

megfelelő módon.” (Péld 22,6) Különösen nagy segítség ez mostanában, hiszen a nagyok már kamaszok, a legkisebb pedig két és fél éves. Persze hogy nem egyformán kell feléjük fordulni! Nagyon odafigyelünk arra, hogy egységet képviseljünk előttük. Imádkozunk rendszeresen értük és velük. Este együtt olvasunk Igét, beszélgetünk, imádkozunk, és az „esti mese” nálunk olyan regény, amit a keresztény irodalomból választunk. Így került sor sok klasszikusnak mondható történetre és újabbakra is... Nehéz kitüntetett figyelemmel lenni minden gyermekünkre, egymásra, de „*akik az Úrban bíznak, erejük megújul*”...

SZOLGÁLAT

András: A munkámban is Istent hívom, hogy járjon előttem. Vállalkozóként sok a kísértés, hogy a „széles” utat válasszam... Isten vezetett konkrét igei útmutatással is: volt egy kis üzletünk, ami nekem nagyon kedves volt, de alig bírtuk fenntartani. Nem tudtam, mit tegyünk, mert nagyon szerettem. Istent kérdeztük, és ezt a választ kaptuk: „...*ha tökéletes akarsz lenni, menj el, add el vagyonedat...*” (Mt 19,21) Megtettük. A másik Ige, ami a munkában nagy segítségemre volt, a 2Kor 6,14: „*Ne legyetek a hitetlenekkel felemás igében...*” Sajnos csak utólag értettem meg, hogy nem lehet áldás számomra közös vállalkozást létrehozni olyan valakivel, aki számára nem az Ige a mérce, mert „*egy szolga sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat pedig*

megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.” (Lk 16,13) Ebből sok nehézségünk is származott, de Isten napról napra segített át minket ezen.

Erika: Fontos az életünkben a szolgálat. András 8. éve presbiter, és erre a szolgálatra is Ige hívta el, a Máté 4,19: „...*Jöjjetek utánam, és én emberhalászká teszek titeket.*” Én a gyerekmegőrzőben szolgállok. Nagyon fontos számunkra a családok közötti szolgálat, és magunk is rengeteget épültünk és épülünk ezeken az alkalmakon. Fontos a szolgálatban, hogy készségünk legyen arra, hogy menjünk, ha hívnak, illetve akarjuk megérteni, Isten mit és kit bíz ránk. Ha pedig megértettük, legyünk benne engedelmesek.

András: Igyekszünk vasárnapon kívül is igei alkalmakra járni, közösségben lenni testvérekkel. A páros kör kiemelten fontos számunkra. Van házi imakörünk, kéthetente találkozunk hívó testvérekkel, és most éppen a tízparancsolatot tanulmányozzuk együtt. Szeretünk testvéri közösségben lenni, ez azért is fontos, mert a gyerekeink sem úgy érzik, hogy csodabogaraként nevelődnek, hiszen társaságunk alapvetően keresztyén családokból áll. Persze vannak világi kapcsolataink is, itt Jézus Krisztusba vetett hitünkről tudunk beszélni, és bízunk abban, hogy életünk Isten dicsőségét szolgálja. Köszönjük a Fasornak az elmúlt 10, lassan 11 évet – nagyon jó ebbe a családba tartozni. Kívánunk áldott, szép karácsonyt mindenkinek ezzel az Igével: „*Légy csendben, és várj az Úrra!*” (Zsolt 37,7)

SZERETETHIMNUSZ KARÁCSONYRA

Hogyan használ fel Isten egy multicéget?

„Jó lenne valamilyen ajándék a karácsonyi csomagok mellé!”

Miért kellene még a csomagok mellé ajándék? Kiválasztom, megvásárolom és innen már mehet a szokásos menet. De már évek óta azon gondolkozom, hogy mégis csak jó lenne ajándék a csomagok mellé.

Annyit most már el kell árulnom, hogy egy multinacionális kereskedelmi cégnél dolgozom mint beszerző, és az én feladatam az üzletekbe beszerezni a karácsonyra ajándékként megvásárolható kozmetikai csomagokat. Ekkor eszembe jutott egy ötlet, talán ha ingyen díszzacskót adnánk. Minden csomag mellé egy zacskó – és már indultam is, hogy utánajárjak a megoldásnak. Kiderült, a zacskó nem jó ötlet.

„Most mi legyen? Mi lehetne jó ajándék? Uram, segíts!” Ige!

Az Ige karácsonykor testté lett! Isten világot teremtő szava karácsonykor emberi testben eljött közénk! Kis csecsemőként egy édesanya karjában megjelent az Isten kegyelme! Ezt kell az embereknek megtudniuk, ez AZ ajándék. Fogtam a telefont, és már hívtam is a Harmat könyvkiadót, hogy elmondjam az ötletet: kellene egy könyv, ami a szeretetről szól, nem tudom milyen mennyiségben, formában, tartalommal. A kiadó a megkeresést örömmel fogadta, és homályos elképzeléseimet konkrétumokká, versekké, idézetekké, igei üzenetté formálták gyönyörű képekkel, szép kivitelben. (Ennek menetéről ők tudnának többet mondani.)

Közben megindult a cégen belüli engedélyeztetés, a könyv árának a begyűjtése a

beszállítókon keresztül. Pár hét alatt több mint 10 millió forint jött össze erre a promócióra. Az engedélyek is elindultak. A főnököm első lépésben engedélyezte a könyv megjelenését, aztán beszéltem a kollégákkal is, és végül a marketingosztály vezetőjével. Mindenhol igen volt a válasz. A könyv tartalmát nem látta senki, de már száz százalékig rendben volt a dolog – majdnem. Az egyik cégvezetőnek megígértem, hogy ha kész a könyv terve, megmutatom neki. Féltem, és azon gondolkodtam, hogy talán jobb lenne nem szólni, minek kockáztatni azt, hogy esetleg nem tetszik neki a könyv. De a másik oldalon ott volt az ígéretem. Hetek teltek el, és nagy vívódások után végül arra jutottam, hogy megmutatom a kész könyvet.

Csak egy napot kellett várni, jött a válasz: tetszik neki, lehet nyomtatni.

Istennek adtam hálát, hogy kezdetektől ő menedzselte a könyv ötletét, megjelenését. Ilyen egyszerű feladatam még nem volt az elmúlt időben. Minden előre össze volt állítva, nekem nem volt más feladatam, mint örömmel megtenni azokat az apró lépéseket, amiket ebben az ügyben tőlem várt el az Úr, és örömmel figyelni, hogy miként végzi el az emberi szívekben azt, hogy ez a könyv megjelenhessen.

A könyv címe: A szeretet ajándéka. 55 000 példányban osztogatjuk mindenkinek, aki bármilyen karácsonyi csomagot vásárol cégünk üzleteiben. Hiszem, hogy így olyanokhoz is eljut Jézus születésének hiteles története és a szeretethimnusz, akik másként nem jutnának hozzá!

Pauler Péter

A Titanic katasztrófája

Van-e üdvösséged?

Nagy népszerűségnek örvend Budapesten, a Millenárison a Titanic-kiállítás, amelynek meg is hosszabbították a nyitva tartási idejét 2008. február elejéig. A kiállítás eredeti leletekkel, történetek felidézésével mutatja be a hatalmas tengerjáró döbbenetes katasztrófáját. Az alábbiakban mi is ezt idézzük föl – keresztyén nézőpontból.

Amikor a Titanic elsüllyedt, John Harper evangélista is küzdött a vízbefulladás, a hideg halál ellen. Ő meggyőződéses keresztyén volt, és nem félt a haláltól. A vízben evezve egy deszkába kapaszkodó alak úszott John Harper felé. Ő odakiáltott a hajótöröttnek: „Van-e üdvösséged?” Jött vissza a válasz: „Nincs!” Harper így kiáltott: „Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz!” De még mielőtt az az ember válaszolhatott volna, a hullámok magukkal ragadták a sötétségbe. Mintha véletlen lett volna, az áramlatok néhány pillanattal később ismét egymás közelébe sodorták őket. A haldokló Harper még egyszer odakiáltotta neki: „Van-e üdvösséged?” Ismét ugyanaz a válasz jött: „Nincs.” Harper az utolsó erejével megismételte a hívást: „Higgy az Úr Jézusban, és

TÉNYEK A TITANICRÓL

- **1908-tól 1911-ig építették.** Ez volt az emberi kéz által addig készített legnagyobb mozgó tárgy.
- **1912. április 14-én, első útján süllyedt el 2 óra 40 perc alatt, miután Újfundlandtól 300 mérföldre dél-keletre egy jéghegynek ütközött.**
- **A három részre tört roncsot 1985. szeptember 1-jén találták meg.**
- **Súlya : 46.329 BRT (Bruttó regisztertonna)**
- **Méretei: 269 m hosszú, 28 m széles, 31 m teljes magasság**
- **22 csomó maximális sebesség (40,7 km/óra)**
- **20 mentőcsónak, max. 1178 személynek**
- **3.547 utas volt a fedélzet maximális befogadóképessége**
- **1.316 utas volt a fedélzetén + 891 tagja volt a legénységnek**
- **1.502 áldozata volt a katasztrófának, 705-en éltek túl**

üdvözülsz!” Ezt a hajótöröttet később ki tudták menteni a vízből, és megmenekült. Az Ontario államban lévő Hamiltonban ez a túlélő bizonyosságot tett arról, hogy ő John Harper „utolsó megtérte”. A jéghideg áradatban komolyan vette Harper kiáltását, és Jézus Krisztusra bízta testét és lelkét, életét és halálát, és azon a kétségbeesett éjszakán mind a kettőt megtalálta: Megmenekült a teste és a lelke.

*

Amikor kitört a pánik, a hajón lévő tánczenekar vidám zenét játszott, hogy megnyugtassa az utasokat. Végül már ez sem segített. Amikor már egy szikra reménység sem volt többé, a karmester felszólította őket,

hogy kezdjenek bele egy régi evangéliumi énekbe: „Hadd menjek, Istenem, mindig feléd.” Ezek voltak az utolsó zenei hangok a fedélzeten, mielőtt a Titanic 1500 emberrel együtt a mélybe süllyedt volna.

*

Vajon mi számít egy élet végén minek van értéke? Úgy vélem, a Titanic története arra szólít fel minket, hogy választ keressünk erre a kérdésre. A Titanic elsüllyeszthetetlennek számított; egy egész nép büszkesége volt. A hajó oldalára a feljegyzések szerint ezeket a merész szavakat írták: „No God”, vagyis: nincs szükségünk Istenre. Amikor a Titanic elindult, az emberek három osztályra voltak osztva, és ennek megfelelően elszállásolva: az előkelők (High Society), a középréteg és a harmadik osztály egyszerű népe. Amikor a Titanic elsüllyedt, mindez nem számított többé. Mindenki a pusztta túlélésért küzdött, vagy azon tűnődött: Merre tart tulajdonképpen ez az utolsó utazás? És a Titanic utolsó melódiája adta meg erre a választ: „Hadd menjek, Istenem, mindig feléd...”

A Biblia azt mondja, hogy a legeslegutolsó út Istenhez, az élet Teremtőjéhez és Urához vezet. És akkor nem számít, hogy valaki szegény-e vagy gazdag, egyszerű-e vagy képzett, sikeres vagy sikertelen volt. Nem számít az életben elért teljesítményünk sem. Ugyanilyen kevésbé a vallásunk, a felekezetünk és az egyháztagságunk sem.

John Harper tudta, hogy mi számít: Egyedül és kizárólag az a tény, hogy valaki megbékélt-e Istennel, és ezáltal van-e üdvössége. Vagy másképpen fogalmazva: hogy egy ember megragadta-e életében kinyújtott kezét, és e kezet fogva átmegy-e az örökkévalóságba.

Jézus Krisztus azért jött erre a világra, hogy minket megváltson és megbékéltessen Istennel. Mivel mi ezt nem vagyunk képesek

megtenni saját erőnkől, Isten Fia mindent elvégzett a kereszten a mi üdvösségünkért. Az egyik karácsonyi énekben ezt énekeljük: „Krisztus, a Megváltó itt van!” Igen, Ő valóban itt van! Most már egyedül és kizárólag rajtunk múlik, hogy elfogadjuk-e a megváltását.

A Biblia ezt mondja: „*Mindenki, aki segítségül hívja az Úr (az Úr Jézus Krisztus) nevét, az üdvözüil (megbékél Istennel)*” (Róm 10,13).

Oda szeretnénk kiáltani Neked, ahogyan John Harper a hajótöröttnek: Van üdvösséged? Megbékéltél Istennel? Isten kezét fogva járod az életedet, és tudod, hogy az utolsó utazás Istenhez vezet? Kérlek, ne várd meg, amíg elér a szerencsétlenség, hogy ez a kérdés tisztázódjon. Addig se várj, amíg megöszülsz és öreg leszel. De ha már az vagy, akkor nincs fontosabb, mint hogy békét köss, megbékülj Istennel. Csak akkor vág-hatsz neki bizakodva az utolsó útnak, he ez megtörtént.

Ha Jézus Krisztus megváltód lett, elnyerted bűneid bocsánatát, békességed van Istennel, és tiéd az örök élet. Akkor az élő Istennel naponként kapcsolatban élsz, és tudni fogod, hogy minden nap és minden lépés közelebb fog vinni a célhoz: hogy megérkezz Isten világába, Őhozá magához.

Werner Schlittenhardt
Alexander Seibel

Nekik is van CD-jük!

Ha azt mondom, Szövetség, sokan több mindenre asszociálnak. Én most a zenekarra gondolok, amelynek tagjai persze azért választották ezt a nevet maguknak, mert ők is megtapasztalták, hogy milyen jó és fontos az a „személyes lelki közösség, ami az Istennel, Jézus Krisztusban kötöttet.” (Ezt a gondolatot tőlük idéztem.) Mi, fasoriak, ismerjük is jól ezt a zenekart, hiszen idén júniusban már másodszer jöttek ki velünk Tahiba, Isten Táborába, hogy az évzáró napunkon koncertet adjanak nekünk.

Lazsádi Ákos, a zenekar vezetője ősszel meghívót küldött nekünk: november 9-én lemezbemutató koncertre készülnek. Ahogy ott elmondta, eddig mindig őket hívták zenélni, bizonyosságot tenni mindenfelé, most ők hívtak barátokat, ismerősöket, testvéreket mindenfelől, hogy együtt örüljünk első, *Olyan Istenem van* című CD-jük megjelenésének.

A Szövetség zenekar 2003-ban alakult az Újpest-Belsővárosi Református gyülekezet ifjúságából. Jelenleg hét állandó tagja van, de nagyon sokan voltak, akik éveken keresztül velük muzsikáltak, csak a megváltozott családi körülményeik vagy tanulmányaik miatt nem tudják most ezt a szolgálatot folyamatosan végezni.

Dalaik általában nem saját szerzemények, de szövegük vagy dallamviláguk megragadta az együttes fantáziáját. Az énekeket kicsit a saját ízlésükre formálják, újrhangszerelik, és úgy adják elő, ahogyan már bennük is megérleli Isten a szöveget és dallamot együtt.

Koncertjeiken főleg fiataloknak szóló énekeket adnak elő, de néhány éve van már gyermekműsorok is, és bárki legyen is a közönségük, igyekeznek jó, bensőséges hangulatot teremteni, hogy igazi közösséggé is formálódhassanak velük. Ezt tapasztalhattuk Tahiban is, és a koncerten is. Ebben segít az is, hogy dalaik között a zenekar tagjai rövid bizonyosságtételekkel teszik lelki alkalommá a koncertet. Igyekeznek a koncerteken a közönséget is bevonni a „zenélésbe”. A gyerekműsorokon sok úgynevezett mutogatós éneket hallhatunk és láthatunk, a fiataloknak szóló koncerteken pedig együtt-tapsolással, közös énekléssel igyekeznek közösséggé formálni a közönséget.

Akik ott voltunk a lemezbemutató koncertjükön (a Fasorból is voltuk szép számmal!), valóban átélhettük ezt az ajándékot.

Isten áldását kívánjuk az együttes tagjainak életére, további munkájukra és szolgálataikra is!

Demeterné Harmathy Zsófia

Kedves Gyerekek!

Bizonyára mindannyian nagyon jól ismeritek a karácsonyi történetet. Mégis milyen jó újra meg újra feleleveníteni, hogyan is ajándékozta nekünk Isten az Ő egyetlen Fiát azon az estén. Bár Jézus születését ünnepeljük (és ugye a születnapos szokott ajándékot kapni?), mégis mi kapjuk a legnagyobb ajándékot: Őt magát, életünk Megváltóját!

Kívánok minden családnak meghitt ünneplést, áldott karácsonyt, szeretettel: **Zsó néni**

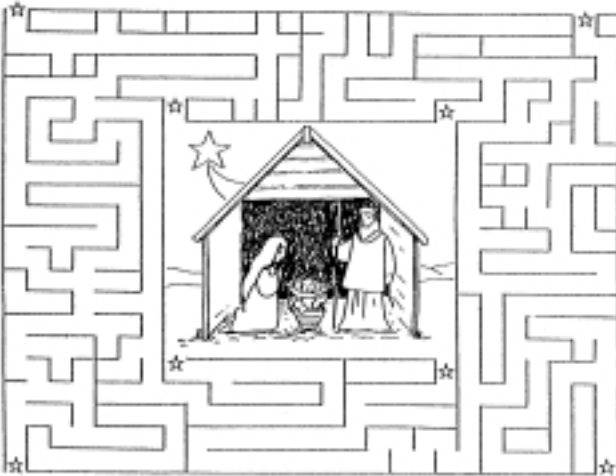
1. Segíts a pásztoroknak és a bölcseknek megtalálni az utat a kis Jézushoz! A képeket ki is színezheted.

Karácsonynak éjszakáján
Jézus születése napján,
Örüljete, örvendjete,
A kis Jézus megszületett.

(népköltés)

2. Te is segíthetsz szüleidnek szebbé, ünnepibbé tenni a lakásotokat. A sablonokat átmásolva, készíthetsz ilyen díszet akár ajtóra, akár ablakra. Használj hozzá fenyőágot; piros, sárga, arany színű kartonokat; bordó, zöld színű szaténszalagot, vagy vastagabb fonalat! (Ha nehéznek talárod a feladatot, kérd nagyobb testvéred, vagy szüleid segítségét!)

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI ISTENTISZTELETI REND

December 23. vasárnap

de. 10 óra karácsonyi családi istentisztelet
Vendégünk a Szövetség zenekar
Utána ebéd és délutáni program
felnőtteknek és gyermekeknek
(gyermekmegőrzés 4 éves korig –
2 korcsoportban)

December 25. kedd

reggel 8 óra istentisztelet úrvacsorával
de. 10 óra istentisztelet úrvacsorával
(gyermekmegőrzés 4 éves korig –
2 korcsoportban)
gyermek-istentisztelet két korcsoportban
du. 5 óra istentisztelet úrvacsorával

December 26. szerda

de. 10 óra istentisztelet úrvacsorával
(gyermekmegőrzés 4 éves korig –
2 korcsoportban)
gyermek-istentisztelet két korcsoportban

December 30. vasárnap

de. 10 óra istentisztelet
(gyermekmegőrzés 4 éves korig –
2 korcsoportban)
gyermek-istentisztelet két korcsoportban

December 31. hétfő

du. 6 óra óévváró istentisztelet,
utána szeretetvendégség 22 óráig
a gyülekezeti teremben.
Éjfélel áhítatot nem tartunk.

2008. január 1. kedd

de. 10 óra újévi istentisztelet
(gyermekmegőrzés 4 éves korig)
gyermek-istentisztelet nem tartunk

KARÁCSONYI ORGONAANGVERSENY
A VÁROSLIGETI FASORI REFORMÁTUS
TEPLOMBAN

December 22., szombat 18 óra

Bízd Újra Életed Krisztusra!

ÁLLANDÓ ALKALMAINK

- Vasárnap** de. 10 óra: istentisztelet
de. 10 óra: istentisztelet gyermekek-
nek 3 korcsoportban
1. csoport 5–7 évesek,
2. csoport I–III. osztály,
3. csoport IV–VI. osztály
gyermekmegőrző szolgálat:
1. csoport 0–3 évesek,
2. csoport 3–4 évesek
- Hétfő** du. 6 óra: énekkari próba
- Kedd** de. 10 óra: biblióra
- Szerda** du. 6 óra: bibliai közösségi óra
este 1/2 7 óra: TIMÓTHEUS
ifjúsági biblióra (20 éves kortól)
- Csütörtök** du. 3 óra: gyülekezeti biblióra
du. 1/2 6 óra: PICIFI ifjúsági biblia-
óra (középiszkolás korosztálynak)
- Péntek** este 1/2 7 óra: felnőtt ifjúsági biblióra
- Zenés áhítat**
minden hónap első vasárnapján du. 5 óraker.
- Minden hónap harmadik vasárnapján**
du. 6 óraker ifjúsági istentisztelet
Gyülekezeti hittanórák és konfirmációi órák
hétköznap korcsoportok szerint

EGYÉB ALKALMAINK

- **Férfi biblióra** minden hónap első keddjén
du. 6 óraker
- **Pároskör** minden hónap harmadik péntekjén
du. 6–8 óráig.
- **Fiatallasszony- és Anyakör:** Havonta egy al-
kalommal, 4. szombaton du. 4–6 óráig, gye-
rekmegőrzéssel.
- **Női kör:** Havonta egy alkalommal, 2. szom-
baton du. 4–6 óráig.
- **Skót Misszió** (VI. ker., Vörösmarty u. 51.)
vasárnap de. 9 óraker istentisztelet,
szerdán du. 3 óraker biblióra

FASORI HARANGSZÓ

A Budapest Fasori Református Egyházközség
időszakos kiadványa.

Felelős szerkesztő: Devich Márton

1071 Budapest, Városligeti fasor 7.

Tel.: 342-7311

e-mail: hivatal@fasor.hu • weboldal: www.fasor.hu